

1/2007

INSANE

Jyväskylän suomen kielen opiskelijoiden ainejärjestölehti

Jane 40

Japanilaisen sarjakuvan ystävät valtasivat Jyväskylän _____

Kokemuksia kaukaa ja kauempaa - vaihdossa olleet kertovat _____

Helmiä vai sikoja? -tarkastelussa suomalainen elokuva _____

1/2007

INSANE

- 03 PÄÄKIRJOITUS
04 SANE 40 VUOTTA
10 ULKOMAAT
16 FENNISTI KURKKUSALAAATEISSA
18 OPISKELIJAN RUOKAVIIKONLOPPU
20 KUNNON KUUKAUSI
21 ALA-KOJOLA
22 ARVIOT
26 ANIMECON V WAS HERE
28 HENKILÖKUVASSA
30 "SAISINKO MOKAN?"
32 EI NIMI MIESTÄ PAHENNA
34 NOVELLI: EI KOULUA VAAN ELÄMÄÄ VARTEN

SIVU 4 SANE 40 VUOTTA

SIVU 10 FENNISTI JAPANISSA

6. VUOSIKERTA JULKAISIJA JYVÄSKYLÄN YLIOPISTON SUOMEN KIELEN OPISKELIJOIDEN AINEJÄRJESTÖ SANE RY. PÄÄTOIMITTAJAT JAANA KINNARI PAULIINA KYLÄ-UTSURI TOIMITTAJAT SANNA AHOKAS TUOMO ALA-KOJOLA MARI HARTIKAINEN PAULIINA HAUTALA VESA HOLM HELI HÄMÄLÄINEN MINNA KERÄNEN HENNA KOIVUNEN ANU KOSKIKERO MERJA NIEMELÄ RIIKKA NIUKKALA JARI PENNANEN KATI PENTTINEN TUURE PUURUNEN HILMA SALONEN MARIA SARHEMAA MERJA SUOMALAINEN TAITTO JA ULKOASU JAANA KINNARI PAULIINA KYLÄ-UTSURI KUVANKÄSITTELY JAANA KINNARI PAINOPAIKKA JYVÄSKYLÄN YLIOPISTOPAINO PAINOS 150 KPL

PÄÄKIRJOITUS

Luomisen tuska

TAPAHTUI USEANA ILTANA YLIOPISTON KIRJASTOLLA:

PÄÄTOIMITTAJA 1: Tää Ala-Kojolakin on kirjoittanut kolumniinsa, että lehteä ei keväällä ilmestynyt. Pitäiskö sitä jotenkin selitellä pääkirjoituksessa?

PÄÄTOIMITTAJA 2: Kuulostaako säälän kerjäämiseltä, jos sanotaan siitä, että meillä oli keväällä kummallakin ihan kauhea kiire opiskeluiden kanssa eikä ollut oikein mitään ohjeita tai tietoakaan tän lehden teosta?

PÄÄTOIMITTAJA 1: Ehkä se kuulostaa. Voisi kääntää viivytyksen positiiviseksi ja mainostaa kaikille, että lehti on pitkän kehittelyn jälkeen niin mahtava kuin se nyt on, ja luettavaa on molempien lukukausien edestä!

RANDOM-TYTTÖ: Hei anteeks, voisitteko te puhua vähän hiljempaa, kun me yritetään lukea täällä.

PÄÄTOIMITTAJA 2: Joo, sori! (kuiskaten) Tässä on mennyt kauheasti turhaa aikaa, kun aluksi ei ollut edes oikeita fonttejakaan..

PÄÄTOIMITTAJA 1: Haettiinhan me onneks SAMANTYYLISET netistä. Ne ei tosin auttaneet yhtään.

PÄÄTOIMITTAJA 2: Onneks saatiin tää homma kuitenkin vauhtiin ja viimein myös tosi hyvä opastus näiden ohjelmien käyttöön ja taittamiseen.

PÄÄTOIMITTAJA 1: Juttujenkin kanssa kävi hyvin, kun ensin itku kurkussa ahdisteltiin puoli Jyväskylää kirjoittamaan, ja nyt ei meinata saada kaikkea tekstiä edes mahtumaan näiden kansien väliin.

PÄÄTOIMITTAJA 2: Luulis myös että tän ruljanssin jälkeen ois keväällä paljon helpompaa tehdä tätä lehteä. On meillä kaikesta huolimatta ollut hauskaa!

PÄÄTOIMITTAJA 1: Niinpä! Ja toivottavasti saadaan tästä lehdestä palautetta silloinkin, kun tää on ilmestynyt.. Mut mitä me tehdään tälle Ala-Kojolan huomautukselle? Poistetaanko se vaan sen jutusta?

PÄÄTOIMITTAJA 2: Joo, poistetaan. Hei, mitä nyt tapahtui? Tää koko ohjelma kaatui!

PÄÄTOIMITTAJA 1: Tallennettiin me massamuistilaitteelle...?

PÄÄTOIMITTAJA 2: ...

SANE 40 VUOTTA

- nautiskelua, naurua ja nostalgiaa

Eri vuosikertojen sanelaisia

OPISKELIJOILLE TAVALLISESTI arkisena näyttäytyvä ravintola Lozzi puettiin perjantaina 16. maaliskuuta juhlavampaan asuun, kun suomen kielten ainejärjestö Sane ry saavutti kunioitettavan 40 vuoden iän. Vaikka vieraita, Sanen entisiä puheenjohtajia, saapui jonkin verran kutsuttuja vähemmän, kehkeytyi vuosijuhlan tunnelmasta pian hersyvän iloinen ja tiivis.

SANEN PUHEENJOHTAJA Tuure Puurunen ja varapuheenjohtaja Heli Joutsen toivottivat väen tervetulleeksi alkumaljan saattamana, minkä jälkeen

siirryttiin pöytiin nauttimaan monen kehumaa illallista. Jo mainio menu broilerinrintoineen ja sitruunatiramisuineen houkutteli varmasti illanviettoon.

ENSIMMÄISEN OHJELMANUMERON vetivät Laura Holm ja Elina Pöyhönen. He pohtivat puheessaan, miten suuri merkitys ainejärjestössä toimimisella on heille ollut; Sane on vienyt veronsa, mutta paljon hyvää se on tuonutkin. Marika Maunu ja Pyy Antola tarjosivat korvanruokaa ja esittivät pari tunnelmallista musiikkikappaletta. Maisa Martin ja Aila Mielikäinen lahjoittivat

muisteluidensa jälkeen Sanelle oppiaineen väen puolesta "toimiston". Toimisto-laatikoon kuului muun muassa valokuvakansio ja muistitikku. Janne Saarinenkin katkaisi siteensä lopullisesti Saneen ja ojensi nykyiselle liikuntavastavalle Heli Joutsenelle pelipaidan.

SANEN 40-VUOTISNÄYTTELYSTÄ vastannut Elina Nurminen esitteli Sanen ruusuista ja risuista taivalta loppusoinnuilla tehostetun runon muodossa. Illan väripilkuna viihdytti Essi Malinin vetämä suomalaisilla sanonnoilla kikkaileva näytelmäleikki.

Illan tunnelmia

- **ME AINAKIN** tultiin, kun on niin kiva juhlia, vastaa Elina Riivari kysymykseen, mikä Sanessa yhä vetää jo valmistuneita ja valmistuvia. Riivarin, Janne Saarisen ja Hermannin Honkimäen mielestä vuosijuhlat ovat ennen kaikkea hyvä mahdollisuus nähdä tuttuja, ennen kuin kaikki hajaantuvat maailmalle omille teilleen. Kaivattavia ja muistokkaita asioita ovat seurueen mielestä erityisesti mökki-seminaari, Ilokevissä säännöllisesti tavatut tuttavat ja "kaikki kiva Kortepohjassa", mitä joukkio ei sen kummemmin selventänyt.

- Sane on muodostanut yhteisön, jota erityisesti jää kaipaamaan.

Seurue pohti myös ansioitaan, joita ovat saavuttaneet ainejärjestössä toimiessaan. He uumoilevat, että Sanen nykyinen kielipillillisesti virheellinen taivutusasu on saanut jalansijaa juuri heidän vaikuttamisaikanaan.

Vaikka nämä vanhemman polven opiskelijat tuntuivat nauttivan juhlan ilmapiiristä, eräs asia heidän mielestään puuttui.

- Missä on Koiviston Jouko?

ILTA INNOITTI Aila Mielikäisen ja Seppo Pekkolan vertaamaan nykyaikaista yliopisto-opiskelua jo menneiden vuosikymmenien takaiseen.

- Käytännön asiat ovat muuttuneet paljon. Meidän aikanamme painotettiin erityisesti kielihistoriaa ja Agricolaa. Opetukseen liittyvät asenteetkin olivat erilaiset. Kursseilla oli vain luentoja ja sitten tentti, joten vuorovaikutus opettajan ja opiskelijoiden välillä jäi vähäiseksi. Opetet-tavista aiheista ei juurikaan keskusteltu. Opettajat olivat etäisempiä henkilöitä, joita kuului teititellä, valaisee Pekkola.

- Sittemmin tuli uutta kirjallisuutta ja

Juhlaohjelmaan pääsivät osallistumaan niin suomen kielen professorit kuin pahaa aavistamattomat avecitkin.

uusia tutkimussuuntia, ja opetuskin muuttui.

Mielikäinen ei ollut mielestään mikään "ainejärjestöaktivisti", mutta osallistui toki Saneen tempauksiin ja rientoihin.

- En taida päästä Saneesta koskaan eroon, sillä maksoin aikoinaan ikuisen jäsenmaksun, joka oli viisi markkaa, naurahtaa Mielikäinen.

MYÖS PEKKOLA paljastaa osallis-

tuneensa Saneen rientoihin. Vuosijuhlassa tuli pariin otteeseen esille eräs tempaus, johon kuului Mielikäisen virkattu musta baskeri, Agricolaa esittävä mallinukke sekä Pekkolan opettajia piilokritisoiva puhe. Tapahtuman järjestämiselle pontta antava voima oli Pekkolan mukaan yksinkertaisesti "hölmöys".

- Tempausta ei kuitenkaan tehty kapinahengessä vaan vain leikkimielellä!

Illan tunnelmia

IRMA OLLITERVO (o.s. Savolainen) toimi Sanen puheenjohtajana 1960-luvulla. Tämän perustajajäsenen toimikauteen mahtui monenmoista. Tuolloinen untuvikkoainejärjestö matkusti esimerkiksi Helsinkiin ottamaan oppia Siulasta. Ollitervon vaikuttamisaikana toimi myös kanta-suomea laulava kvartetti.

Ollitervo ja entinen Sane-aktiivi Marketta Auvinen uskovat uuden polven sanelaisissa olevan virtaa jatkaa ainejärjestön toimintaa vielä pitkälle tulevaisuuteen.

- Järjestö vaikuttaa vireältä.

Jatkakaa samaan tyyliin! kannustaa Ollitervo, joka kehui sanelaisten myös kaunistuneen vuosien aikana.

Kaksikon mielestä nostalginen ilta on ollut varsin onnistunut. Vuosijuhlat ovat tarjonneet ainutlaatuisen tilaisuuden nähdä ystäviä vuosien takaa ja verestellä muistoja. Iloa varjosti kuitenkin tietty haikeus.

- Moni tuttu kasvo puuttuu. Useat kokevat, että on vaivaloista lähteä tänne asti, harmittelevat Auvinen ja Ollitervo. He jäivät kaipaamaan tästä lämminhenkisestä illasta paitsi jääneitä.

Juhlien jälkeen maistui pizza

Varsinaista iltajuhlaa seuraavana päivänä oli sovittu omakustanteinen pitsabrunssi paikalliseen, isoista ja edullisista pitsosistaan kuuluun Salsa Orkideaan. Vain muutama juhlija jaksoi saapua paikalle, mutta tunnelma oli lämmin pienelläkin joukolla. Paikalla olleisiin edellinen ilta oli jättänyt jälkensä.

- Jalat ovat kipeät tanssimisesta, huokasivat Marika ja Elli.

Elina taas oli paikalla haikkein mielin, sillä ammattielämä kutsuu fennistiä jo muualle Sanen piireistä. Vaikka tunnelma olikin hie-man voipunut ja väsynyt, pizza maistui juhlijoille ja juttua riitti niin eilisistä juhlista kuin Sanen tulevaisuudestakin.

Juhlanäyttely oli täynnä tarinoita

SANE ALOITTI 40 vuoden taipaleen juhlimisen perustamispäivänään 15. maaliskuuta, jolloin alkoi Sanen kunniaksi järjestetty juhla viikko ja aukesi Fennicum toiseen kerrokseen koottu juhlanäyttely "Suomenopiskelijoiden ainejärjestön nelikymmenvuotinen elämä". Ainejärjestö perustettiin jo vuonna 1962, mutta nimen Sane ry se sai vasta viisi vuotta myöhemmin. Näyttelyn avausta juhliittiin laseilla kuuhuvaa, ja opettaja ja entinen Sane-aktiivi Maisa Martin muisteli pienessä puheessaan yhdistyksen alkutaipaletta.

NÄYTTELYN JÄRJESTÄMISESSÄ eniten mukana olleet hallituksen edellinen ja nykyinen puheenjohtaja Elina Nurminen ja Tuure Puurunen olivat nähneet suuren vaivan juhlanäyttelyn keräämisessä, mutta työ nähtiin kiinnostavana tutkimuskohteena.

- Olen itse ollut Sanen puheenjohtaja, joten Sanen vaiheet ja historia kiinnostivat ja olin niitä jo aiemminkin selvittelyt ja tutkinut. Tähän näyttelyyn aineistoa on haalittu kokoon eri lähteistä: 30- ja 35-vuotishistoriikkien, Sanen Internet-sivuilla olevan historian sekä maakunta-arkistossa olevien asiakirjo-

jen pohjalta, Nurminen kertoo näyttelyn järjestämisestä. Vanhojen puheenjohtajien nimiä tosin etsittiin nykytokologian, eli sähköpostin, avulla.

HISTORIAN KERTAUKSEN lisäksi näyttelyssä oli esillä myös valokuvia erilaisista ilkamoinneista, laulujen sanoja ja jos jonkinlaisia esineitä. Keräystyötä tehnyt Nurminen kokosi näyttelyn katsojien kiinnostuksia silmällä pitäen:

- Mietin, mikä voisi olla kiinnostavaa ihmisten mielestä nähdä ja aloin kerätä sitä kokoon. Tietojen lisäksi julisteita, ilmoituksia, kirjeitä, kuvia, kunniakirjoja, mitä vain. Sanen varastoista löytyy jos jotain mielenkiintoista ja hassua!" Nurminen luettelee.

NÄYTTELYN ESINEET ja valokuvat kätivät taakseen monenlaisia tarinoita, jotka jaettiin myös näyttelyvieraille. Nurminen kertoo monien tarinoiden olevan hänen omia Sane-kokemuksiin, ja muistelee pietarilaisen vessapaperirullatelineen tarinaa:

- Vuoden 2004 opintomatalla Sane suuntasi neljäksi päiväksi Pietariin. Sunnuntaina juuri ennen lähtöä jonkun

vessakäynnin yhteydessä teline irtosi seinästä. Hostellin työntekijä kimpaantui, laittoi oven takalukkoon ja vaati 500 ruplian korvausta. Kaivettiin yhdessä tuumin kuvetta ja pulitettiin summa. Ovi avautui ja lähdimme pikaravia pois paikalta. Telinekin tempaistiin tietysti mukaan, olihan siitä maksettu! Niinpä meillä nyt on oma vessapaperirullateline, jos joskus saisimme vaikka isommatkin ainejärjestötilat. Niitä, uusia opintomatkoja ja 50-vuotisjuhlia odotellessa..

NÄYTTELY PYSYI Fennicumissa viikon verran, ja vaikei tarkkaa kävijämäärää tiedetä, voidaan olla varmoja, että jokainen luennolle laahustava opiskelija on pannut merkille edes jotain toisen kerroksen aulan täytäneestä näyttelystä. Järjestäjätkin olivat tyytyväisiä tehtyyn työhön ja tulokseen.

- Oli mukavaa järjestää tämä näyttely, vaikei sillä ehkä mitään järkyttävän suuria ihmismassoja haalittukaan. Se olikin melko lailla viimeisiä juttuja, joita Sanen riveissä touhuilin, joten jäi ainakin itselle hyvä mieli, Nurminen kertoo tunnelmista näyttelyn jälkeen.

Sanetta vs. Sanea

Vanhemman polven sanelaiset taivuttavat ainejärjestömme nimeä kernaasti siten, kuin sen kuuluisi taipua. E-loppuiset substantiivithan taivuvat normaalisti tähän tapaan:

vene, vene-en, vene-ttä, veneese-en; sane, sane-en, sane-tta, saneese-en.

Nykympolven sanelaiset kuitenkin ovat mieltäneempiä uuteen, paradigmasta poikkeavaan asuun:

sane, sane-a, sane-en.

Euroviisut olivat hevisti rankemmat

SANEN JUHLAVIIKON YKSI PÄÄTAPAHTUMA OLI JOKAVUOTISET EUROVIISUT, JOTKA KISAILLAAN KAIKKIEN KIELTEN KESKEN JA OVAT AINA VIIME VUODEN VOITTAJAN JÄRJESTÄMÄT. VOITTOTITTELIÄ VUODELTA 2006 KANTOIKIN SOPIVASTI SANE. EUROVIISUJEN TEEMA OLI EDELLISKEVÄTTÄ JA LORDIN VOITTOA MUKAILLEN "HEVISTI RANKEMPAA".

EUROVIISUISSA KISASI kaiken kaikkiaan seitsemän kokoonpanoa, ja suosio oli suuri, sillä Ilokiven alakerta oli täyteen ahdettu. Mattimyöhäisten oli vaikea löytää paikkaa, josta näkisi lavalle, istumapaikoista puhumatkaakaan. Jokainen oli tullut paikalle kannustamaan omaa suosikkiaan voittoon.

- Kannatan Saksan kappaletta, sillä olen kuullut, että heillä on sopivasti ironiaa ja huumoria, odotan hauskaa esitystä, itse venäjän kieltä lukeva Mikko kertoi ennakkosuosikistaan.

- Aion tietenkin äänestää Suomen kappaletta, Heidi puolestaan uumoili jo viisujen alkumetreillä.

TIUKKA TUOMARISTO sanoi painavan sanansa jokaisen kappaleen jälkeen, mutta lopullinen äänestysvalta oli tuttuun tapaan muilla esiintyjämilla, jotka eivät tietenkään saaneet äänestää itseään. Myös yleisön äänet otettiin huomioon niin, että eniten yleisön ääniä saanut keräsi itselleen lisäpisteitä.

SANE ESIINTYI tänä vuonna Nightwishin kappaletta mukailleella laululla. Ideana oli, että kyseinen yhtye oli valinnut itselleen jo uuden laulajan, Sanelman. Sanelma kehottikin erittäin hyvin bändinsä kanssa katsojia äänestämään heitä. Tänä vuonna ei voittoa kuitenkaan tullut, vaan Sane joutui tyytymään neljänteen sijaan.

SOLISTI RIIKKA Heimala valottaa kappaleen ideaa:

- Teimme itse sanat kappaleeseen. Meidän bändimme on tarkoitus olla hauskempi versio Nightwishistä. Kappaleessa kerrotaan siitä, kuinka

yhtye on saanut uuden laulajan. Heimala kertoi illan fiiliksen olevan muuten hyvä, mutta keuhkoputkentulehdus oli sattunut riesaksi kilpailupäivälle.

- Särkylääkehöyryissä siis mennään! laulaja naureskelee.

SANEN BÄNDIN soittimiksi oli valittu käsityötä: puiset kitara ja koskettimet antoivat lisäpotkua lavaesiintymiseen ja perinteiset triangeli ja leipälapiokin (!)

olivat päässeet estradille. Bändin jäsenet olivat kunnostautuneet teemaan musiikin lisäksi hevillä vaatetuksella ja moshauksella.

KAIKKI ESIINTYJÄT olivat tänä vuonna fukseja.

- Ruotsin esitys oli yllätys, ne nappaa aina kaikki hyvät ideat, fuksiryhmä totesi pilke silmäkulmassaan.

- Saksalla oli hyvä esitys, tytöt kiittelevät.

Solisti Riikka Heimala jaksoi laulaa keuhko-putkentulehduksesta huolimatta

Entäpä rakkaat kilpailijamaat?

ITALIAN KIELEN ainejärjestö La Stradan voittokappale parodioi suomalaista karaokekulttuuria esittämällä rinnakkain Paula Koivuniemen tutun kappaleen Aikuinen nainen heleästi ja kauniisti laulettuna italian kielellä. Väliin pääsivät suomalaiset karaokekuningattaretkin siideriensä kanssa ääntään avaamaan. Ironinen huumori puri joka maahan, sillä pisteitä Italialle tuli 35.

TOISEKSI KIPUSI Magna Carta 26 pisteellä, ja he olivat myös yleisön suosikkeja. Englanninlukijat olivat panostaneet näyttävään esitykseen,

josta ei glamouria ja suuria elkeitä puuttunut.

RUOTSI KILPAILEE tietenkin kaikesta Suomen kanssa, ja tämä näkyi myös Euroviisuissa. Pronssisijan saavutti Svenska Klubben, joka oli onnistunut valitsemaan saman pohjalaulun kuin Sane, toki ruotsiksi ja eri sanoilla esitettynä. Tosin esitys kokonaisuudessaan oli myös hyvin erilainen kuin Sanen (toim. huom. Sanen oli tietysti parempi).

STURM UND DRANG eli saksan kielien lukijoiden ainejärjestö puolestaan esiintyi saksalaisia stereotyyppiä

huumorilla esille tuoden, ja keskittyi laulussaan lähinnä siihen, että kaikki on p*skaa (Alles ist Scheisse). SuD hävisi Sanelle vain yhdellä pisteellä.

VENÄJÄN LUKIJOISTA koostuva ainejärjestö Sputnik vannoi esityksessään kansanvallan nimeen, ja lavalta riittikin hanakoita marssijoita ja tiukkoja plakaatteja.

VIIMEINEN SIJA lankesi tänä vuonna Ranskan ainejärjestö Asterixille, joka viihdytti katsojia jopa kahdella eri kielellä sekä kuorotyttöillä, jotka ensimmäisen osuuden jälkeen riehaantuivat täydellisesti.

Sanelaisten bändi Isänmaan yötoivot paneutui hevi-teemaan tosissaan.

Fennisti Japanissa

(ja muita kansansatuja)

TUURE, MISSÄ OLIT?

Kandan yliopistossa Chiban kaupungissa, Japanissa, Tokion kupeessa.

MIKSI OLIT JUURI SIELLÄ?

Yliopistolla on kaksi vaihtokohdetta Japanissa, joista päädyin hakemaan Kandaan. Japanin kieli ja kulttuuri ovat kiehtoneet pitkään, erityisesti japanilaiset pelit ja pelikulttuuri. Yliopistossa tarjoutui mahdollisuus opiskella japania Kielikeskuksen kursseilla. Tahkoin 20 opintopistettä japania ja hain vaihtoon.

MITÄ OPISKELIT JA MILLÄ KIELELLÄ?

Kandan vaihto-ohjelma, Ryugakusei Bekka, on japanin kielen ja kulttuurin ohjelma, jonka sisällä on pakollista valita valinnaisia kursseja mielenkiintonsa mukaan. Keskityin kielitaidon kohentamiseen ja sokerina pohjana oli japanilaisen sosiolingvistiikan kurssi. Opetuskielenä oli japani, paitsi sosiolingvistiikan kurssilla pääosin englanti.

KAUANKO OLIT?

Viivyn yhden lukukauden, sikäläisen kalenterin mukaan. Opinnot alkoivat huhtikuun alusta ja kestivät heinäkuun puoliväliin. Tähän lukuvuoden mielenkiintoiseen aloittamiseen ovat syinä mm. vanha japanilainen ajanlasku - vuosi alkaa huhtikuusta - sekä se, että elokuussa ei kykene helteiltä opiskelemaan. Kesälomaa on heinäkuun puolivälistä syyskuun alkupuolelle.

ASUINOLOSUHTEET?

Aika kammottavat. Valittavina oli kolme asuntolaa, joista yhdessä oli kotiintuloaika (22.30) ja jossa asui opettajia, toinen oli todella uusi ja viihtyisän oloinen, tarkoitettu yksinomaan naisopiskelijoille, kolmas oli vanha ja parhaat päivänsä nähnyt. Tietenkin val-

itsin kolmannen vaihtoehdon. Itsenäisyys kotiintulon suhteen säilyi, mutta maksoin 40 000 jeniä (reilut 250 euroa) kuussa 12 neliön huoneesta, jossa oli väljät, yksinkertaiset ikkunat, kosteuden vinouttamat lattiat, hometta ja TORAKOITA. Ällöttäviä asuintovereita, mokomat. Söivät tiensä riisipusseihin ja aamiaismuroihin.

Ei-toivottu proteeinilisiä. Talo sijaitsi juna-aseman vieressä. Asunnon pyykikone toimi demokraattisella periaatteella ja levitti vaatteissa olevan lian tasaisesti koko koneellisen kesken. Positiivista olivat kämppäkaverit, joista toinen oli Jyväskylästä ja toinen Pohjois-Dakotasta. Lisäksi asunnolta oli vain n. 10 minuutin matka juna-asemalle.

PAHIN KÖMMÄHDYS VAIHDON AIKANA?

Kömmähdyksiä sattui jos jonkinlaisia, mutta noloimpana pidän kömmähdystäni, joka liittyy kirjoitusmerkkien luvunvirheestä johtuneeseen väärinymmärrykseen. Olin sopinut tapaavani erään tytön yhdellä Makuharin asemista.

Sovimme tapaamispaikan tekstiviestitse japaniksi, ja tyttö ehdotti tapaamista asemalla, joka kirjoitetaan 京成幕張 [keisei makuhari]. Minä luulin, että hän tarkoittaa Kaihin Makuharin asemaa, joka kirjoitetaan 海浜幕張. Eiväthän ne edes näytä samalta, mutta enpä minä sitä siinä tilanteessa hoksannut.

Loppujen lopuksi tyttö parka sai pyöräillä halki kaupungin luokseni, kun minulla ei ollut hajuakaan, missä Keisein asema Makuharissa sijaitsee. Loppu hyvin, kaikki hyvin, mutta paljon kumartelua ja anteeksipyytelyä tuli harjoitettua sinä iltapäivänä.

PARAS AHAH-ELÄMYKSESI?

Voikohan tätä parhaaksi sanoa, mutta

tuli selväksi, että Suomea pidetään kylmänä pohjoisen maana, jossa Muumit ja Joulupukki asuvat. Joku saattoi mainita jotakin suomalaisesta designista, toinen hyvinvoinnista ja korkeasta koulutuksen tasosta. Ei Suomesta vielä paljoa tiedetä.

MATKAKUSTANNUKSET JA ELINTASO?

Kaksisuuntainen lento Lontoon kautta maksoi 1050 euroa, mutta halvimmillaan voi päästä alle 800 euronkin. Elintaso on kutakuinkin Suomen tasoa, moni asia on halvempaaakin, mm. riisi ja limsat. Monet kasvikset tosin olivat huikean kalliita. Myös vuokrataso on korkea.

MITÄ KAIPASIT SUOMESTA?

Ruisleipää! Ja maidolta maistuvaa maitoa. Sikäläinen hirvityslietku oli kermaista ja makeaa. Rasvaton maito tuntui lähinnä täysmaidolta, rasvaisemmat versiot kuohukermalta.

MITÄ KAIPAAT NYT VAIHTOMAAS-TASI?

Kahden litran Ginger ale -pulloja, takoyakia (paistettua mustekalaa), karaagea (soijalla maustettua paistettua kanaa), kätevää, täsmällistä ja halpaa paikallislukennettä, kavereita, kieliympäristöä, kulttuuria, onseneita (kuumiin lähteisiin rakennettuja kylpylöitä) ja päivittäisiä pieniä elämyksiä.

SUOSITTELETKO?

Suosittelen ehdollisesti. Jos tappava opintotahti ei hirvitä (opiskelut nimittäin teettävät älyttömästi töitä, ja läksyjentekoa kontrolloidaan päivittäin), niin sinne vaan! Erilaisten asioiden sietokykyä ja oma-aloitteisuutta se kysyy, mutta palkintona on uskomaton ja unohtumaton kokemus. Itse palaan vielä Japaniin, se on sanomattakin selvä.

Tunnelmaa ja ajatusta

LENTO LONTOOSTA Naritaan kesti yksitoista tuntia. Pää väsymyksestä ja aikaerosta sekaisin astelin ulos koneesta minulle oikeastaan täysin tuntemattomaan maahan. Käytävät tuntuivat hie- man keinuvan, poutapilvien läpi suodattu- va harmaa valo sai käytävien ääriiviivat tuntumaan pehmeiltä. Oli lähes täysin hiljaista: kuului ainoastaan kenkien ja matkalaukkujen pyörien ääni kokolattiamatolla. Etäältä alkoi kuulua kummaa kälä- tystä, japania. British Airwaysin työntekijällä oli jotain kerrottavaa Kanarialta saapuville matkustajille. En oikeastaan enempää sitten tajunnutkaan. Ensimmäiset hetkeni Japanissa tuntuivat surreaalilta taide-elokuvalta.

ALKUIHMETYKSEN JA väsymyksen luomaa sekavaa deliriumin ja euforian tilaa on hankala kuvailla. Ensimmäinen bussimatkakin Japanin maaperälläkin tuntui lähes yliluonnolliselta. Tai oikeast- aan alimitoitetulta - polvet painautuivat kivuliaasti edessä olevan tuolin selkäno- jaan, ja noustessani seisomaan matkan päätteksi kolautin pääni kattoon. Pieniin puitteisiin pitikin tottua. Huoneissa mah- tui seisomaan ongelmitta, mutta ovi- aukoissa piti pääsääntöisesti kumartaa, ellei halunnut jakaa päälään luita uudella tapaa. Huhut japanilaisten lyhyestä keskipituudesta eivät olleet kovin suuresti liioiteltuja.

OPINNOT OLIVAT järjetöntä puur- tamista. Kyse ei ole japanilaisen kovatasoisesta opiskelumoraalista, sillä yliopistotutkinnon suorittaminen on lähinnä nimellinen pakko Japanissa, eikä opiskelijoilta paljoa vaadita. Kyse oli Kandan yliopiston vaihto-ohjelman kovasta tasosta. Ihmekö tuo oikeast- aan, sillä ohjelmassa lähdetään nollat- asosta. Ohjelman viisi tasoa on mah- dollista opiskella läpi viidessä lukukaudessa (n. 2,5 vuotta), jonka jäl- keen opiskelijalla pitäisi olla riittävät japanin kielen taidot japanilaisessa

yliopistossa opiskelemiseen (sana- varasto yli 10 000 sanaa, osaa yli 3000 kirjainmerkkiä). Itse klaarasin tason 2. Ei, en osaa yli 700 kirjain- merkkiä (lähemmäs 300 ehkä), enkä ole ihan varma onko sanavarastoni yli 2 000 sanaa... Ylemmät tasot vain vaikeutuvat Richterin asteikkoa muis- tuttavin harppauksin. (* Japanissa koulutusuran hiostusvuodet osuvat lukioon ja yliopistoon hakemisen vai- heeseen. Opiskelupaikka huippuyliopis- tossa saattaa yksin riittää takaamaan kissanpäivät tulevaisuudessa. Tästä kertonee jotain se, että lähes kaikki viime aikojen pääministerit ovat Tokion yliopiston kasvatteja...)

JAPANILAISET JA englannin kieli ovat hauska yhdistelmä. On arvioitu, että japanilaisten englannin kielen koulutus on vuositasolla reilun 14 miljardin euron bisnes. Silti japanilaiset pärjäävät huonoiten niistä maailman maista, jotka käyttävät TOEIC-testiä kielitaidon mit- taamiseen (TOEIC = Test of English for

International Communication). Eivätkä japanilaiset kyllä pääsääntöisesti englan- tia osaa. Haroota ja sankyuuta (hello ja thank you) kuulee kyllä usein käytet- tävän, mutta siitä monimutkaisemmat rakenteet saattavatkin jo nostattaa hikikarpalot japanilaisen otsalle. Myönnetään, yleistän hieman. On niitäkin, jotka pystyvät enemmän ja/tai vähemmän sujuvasti kommunikoimaan englanniksi. Mutta tyrmistykselläni ei ollut rajaa, kun kävi ilmi, että minua tun- nilla avustanut 4. vuoden englannin pääaineopiskelija ei kyennyt suulliseen englanninkieliseen viestintään lainkaan. Ei kuulemma osannut riittävästi englantia. Suomessa ei läpäisisi peruskoulun englannin oppiainetta niillä taidoilla, joilla japanissa mennään yliopistossa. Kummallista.

PALJON OLI outoa, ihmeellistä, kau- nista ja ihastuttavaa Japanissa. Ruoka- ja tapakulttuuri, maisemat, kieli, ihmiset... Paljoa jää kaipaamaan, monta hyvää syytä palata.

Suomettaret Saksanmaalla

- vaihdon plussat ja miinukset

MARI JA MERJA, MISSÄ OLITTE?
Saksassa, Georg-August-yliopistossa
Göttingenissä

MIKSI OLITTE JUURI SIELLÄ?
Suomen oppiaineella on sinne vaihtopaikka. Marilla on lisäksi saksa sivuaineena, joten Saksa oli kohteena kova juttu.

MITÄ OPISKELITTE JA MILLÄ KIELELLÄ?

Minä opiskelin suomalais-ugrilaisten kielten laitoksella ja Merja opiskeli englantia, mikä hänellä on sivuaineena myös täällä koti-Suomessa. Lisäksi teimme kumpikin ulkomaalaisille suunnattuja saksan kursseja. Minä tein siis suomalais-ugrilaisiin kieliin liittyviä yleisopintoja, eestiä ja saamea sekä osallistuin suomen opetukseen. Opetuskielenä oli saksa. Merjan aika kului mm. kanadalaisen kirjallisuuden ja kak-

sikielisyysojintojen parissa. Opetuskielinä englantia ja saksa.

KAUANKO OLITTE?

Minä olin kaksi lukukautta eli elokuusta 2006 elokuuhun 2007. Merja vietti Göttingenissä yhden lukukauden, maaliskuusta elokuun alkuun.

ASUINOLOSUHTEET?

Kummallakin erilaiset. Merja asusteli pienessä opiskelija-asuntolassa, valtakuntanaan n. 10 neliön huone, kämppiksinään yksi suomalainen, yksi saksalainen ja jenkki. Minä puolestani asustelin kuuden hengen solussa viiden (ihanan) saksalaisen kanssa. Vuokrataso oli Suomea alhaisempi; Merja maksoi 150e kuussa, minä 132e. Kumpikin asusteli kampuksen läheisyydessä, pari kilometriä kaupungin keskustasta.

PAHIMMAT KÖMMÄHDYKSENNE VAIHDON AIKANA?

Oho, mistäs alotetaan... hämmäntävintä minun vaihtoni aikana oli ehkä, että olin hetken olematon. Göttingenin yliopisto oli kysellyt tietojani kaupungintalolta, jonne olin jo ilmoittautunut ja odottelin silloin vielä virallista oleskelulupaa. Kaupungintalo vastasi, ettei minua ole väestörekisterissä, etten asu Göttingenissä. He soittelivat eteenpäin, muttei minua löytynyt muualtakaan Saksasta. Suomen maistraatista heille sanottiin, että olen Saksassa. Olin siis fyysisesti heidän edessään, mutta he eivät uskoneet minun olevan Saksassa.

Merja puolestaan väitti lääkärin vastaanotolla olevansa vakuutettuna useammasakin paikassa Saksassa, mutta vastaanottoapulaisen soitellessa vakuutuspaikkaan selvisi, ettei vakuutusta ole tehty. Merja

vain luuli olevansa vakuutettu. Oikeastihan emme edes tarvinee vakuutuksia, sillä eurooppalaisen sairausvakuutuskortin turvin pysymme Kelan turvaamina ja olemme oikeutettuja hoitoon ilman vakuutuksiakin.

PARHAAT AHAA-ELÄMYKSENNE?

Leipomot ovat ylikivoja. Suomi on oikeasti kallis maa. Myös monet eri kansalaisuuksia koskevat stereotypiat saivat huutia. Maailma (jopa Ruotsi) on oikeasti täynnä ihania ihmisiä.

MATKAKUSTANNUKSET JA ELINTASO?

Halvat lennot, mutta Merjalla kalliit ylikilot. Merjalla meno-paluu (ilman ylikiloja) maksoi n. 130€, minä palasin maateitse.

MITÄ KAIPASITTE SUOMESTA?

Merja kaipasi TV-karkkipussia ja siideriä. Minä ehkä eniten oikeata ruisleipää. Ja kavereita ja asioiden hoitamista omalla äidinkielellä. Yliopistoruokaa, joka on oikeasti hyvää.

MITÄ KAIPAATTE NYT VAIHTOMAASTA?

Leipomoita. Kahviloita. Halpaa cafe Lattea ja halpoja junamatkoja. Kansainvälisyyttä. Mantelisuklaata. Halpaa viiniä. Arjen haastavuutta. Elämän leppoisuutta.

SUOSITTELETTEKO?

TODELLAKIN! Ei se aina niin helppoa ole, varsinkaan aluksi, kun kielitaito on mitä on, mutta kannattaa ehdottomasti lähteä, kun siihen annetaan mahdollisuus. Vaihto kasvattaa sekä henkisesti että fyysisesti (nimimerkeillä +11 kg ja +4 kg).

MIINUKSET

MAASSA MAAN TAVALLA.

Ah, tuo tuttu lausahdus. Mutta alkoipa todella ottaa päähän, kun kunnon flunssassa, jota olin jo potenut reilun viikon, vihdoinkin uskaltauduin lääkäriin. Nainen koputteli päätäni, katsoi korviin sekä kurkkuun ja määräsi lääkkeeksi homeopaattisia pillereitä. Imeskelin pillereitä määräyksen mukaan kymmenen päivässä ja paraniin viikon päästä. Ehkä ei kovin tehokas hoitokeino antibiootteja odottaneelle, mutta todella homeopaattinen.

"NO KUN NE EI PUHU SUOMEA."

Kaupungintalolla ja pankissa asioiminen etenkin vaihdon aluksi, jolloin en puhunut kuin auttavaa saksaa, olivat aika jänniä kokemuksia. Myös yliopiston asukas-toimiston tatiens kanssa oli välillä sukset ristissä. Elekieli, kekseliäisyys ja perinteinen sanakirjan selailu auttoivat kuitenkin yllättävän paljon. Ei kannata hermostua, ovat ne meihin tottuneet.

MATKATAVARAT.

Sanomattakin on selvää, että jos matkustaa vaihtokohteeseen vaikka kevääksi ja kesäksi, on mukaan otettava kevään ja kesän vaatteet, kengät, laukut, huivit, korut, hatut ja sellaiset. Ai niin, ja jotain koulutavaraa, kannettava tietokone ja iso pino valokuvia on myös hyvä olla mukana, kun matkaan lähtee. Mutta jos lentää kohteeseen halpalentoyhtiöllä, voi matkalaukujen ylikiloista joutua maksamaan yllättävän paljon. Siksi lienee paikallaan karsia kovalla kädellä matkatavaraa, jos ei halua koko vaih-

toavustusta sijoittaa niiden lennättämiseen. Paluumatkaa kannattaa ennakoita lähettämällä edullisesti vaihdon aikana hankitut uudet vaatteet, kengät, laukut, huivit, korut, hatut ja sellaiset.

POSKIPUSUT.

Miksi pitää "ilmapussata" kaveria, jota kuitenkin näkee joka päivä. Ja kuinka monta niitä pusuja pitää olla? Saksassa kaksi. Paikalliset eivät niitä harrastaneet, mutta vaihtarit kylläkin. Suomalaisena olin tietysti tosi jäykkä näiden suhteen, mutta loppuajasta aloin tottua niihin. Aluksi tuntui todella oudolta, kun täysin vieraat tulivat niin lähelle. Suomalaisien kesken me ei paljoa pussailtu, muristiin perikansalliseen tapaamme morot tavatessa ja varoitettiin toisiamme tulemasta liian lähelle.

PLUSSAT

NE UUDET KAVERIT.

He ovat tietenkin tämän listan kärkipäässä. Nyt kun kaveripiiri on runsaasti kansainvälistynyt, on jo melkein sama, mikä maa voittaa Euroviisut tai jääkiekon MM-kisat (kunhan se ei ole Ruotsi). Lisäksi Euroopassa on nyt monessa maassa kaverit ottamassa vastaan, jos haluaa mennä käymään - myös Ruotsissa. Näistä uusista kavereista voisi puhua vaikka kuinka pitkään, mutta vähemmällä pääsee, kun sanoo, että he ovat suorastaan mahtavia.

MATKUSTUS.

Keski-Eurooppa on mitä loistavin kohde vaihdolle, koska Euroopan sydäimestä on

melko lyhyt matka useaan eri maahan. Saksassa junaverkosto on erittäin tiheä, joten junaan hypääminen kannattaa. Paikallisjunat ovat halpoja, elleivät ilmaisia (Niedersachsenin osavaltiossa saimme me Göttingenin yliopiston opiskelijat matkata paikallisjunilla ilmaiseksi) ja tosi siistejä. Ja suuntasipa Saksassa mihin vain, oli edessä vähintään kolme linnaa, muutama publi ja lukuisia leipomoita.

"NO KUN TÄÄLLÄ PUHUTAAN VAAN SAKSAA"

Ennen vaihtoa ajattelin, että muiden vaihtareiden kanssa kommunikointi ei tuotaisi mitään ongelmia, koska puhuisimme englantia, ja sitähan osaavat kaikki. Kävi niin, että puhuimme pelkkää saksaa. Aika isona yllätyksenä tuli se, että monelle vaihtarille juuri saksa oli se vahvin vieras kieli, eikä suinkaan englanti, kuten monelle suomalaiselle nuorelle. Pakkosaksan puhuminen vahvasti tietenkin kielitaitoa: hitaasti mutta varmasti.

SAKSALAISET JA SAKSA.

Mitäpä sitä ennen vaihtoa heistä tiesi? Nahkahousut, Oktoberfest, kyseenalainen menneisyys, tehokkuus, huumorintajuus... Hei haloo! Saksalaiset ovat mukavia ja kulttuurimme niin samankaltaisia, että suomalaisen on helppo soluttautua joukkoon. Saksa on kaunis ja erittäin monipuolinen; käyntikohteita riittää aina mereltä Alpeille asti. Seppo Rättyä ei kannata uskoa. Sijaintikin Saksalla on mitä loistavin, sillä naapurimaihin on helppo tutustua. Göttingen paikkana on kuin Jyväskylän sielunveli; pieni, sievä ja turvallisen oloinen!

Hyvää ja erikoista Unkarista

MARIA, MISSÄ OLIT?

Debrecenin yliopistossa itäisessä Unkarissa

MIKSI OLIT JUURI SIELLÄ?

Unkari sekä maana että kielenä on kiehtonut minua jo pitkään, joten sinne oli päästävä vaihtoon. Debreceniin päädyin siksi, että sinne pääsi kätevästi yliopiston kahdenvälisen vaihdon kautta.

MITÄ OPISKELIT JA MILLÄ KIELELLÄ?

Mordvaa, viroa, saamea ja unkaria sekä suomen kääntämistä. Lisäksi tein syventäviin opintoihin kuuluvan työharjoittelun opettamalla suomea unkarilaisille. Suurin osa kursseista oli unkariksi, mutta kaikki opettajani puhuivat suomea enemmän tai vähemmän, eli kieliongelmiä ei tullut.

KAUANKO OLIT?

Neljä kuukautta, helmikuusta toukokuuhun.

ASUINOLosuhteet?

Asuin yksin vuokralla unkarin opettajani kolmiossa, joka sijaitsi melko lähellä yliopistoa. Talo oli rakennettu joskus kommunistiaikana, eivätkä putket aina vetäneet, mutta muuten asunto oli tosi mukava. Maisemat 12:nneistä kerroksesta olivat mahtavat!

PAHIN KÖMMÄHDYS VAIHDON AIKANA?

Ihan vaihtoni alussa päätin lähteä hyppy-tunnin ajaksi kotiin bussilla. En muistanut, millä numerolla pääsee kotiin, joten hypäsin ensimmäiseen paikalle tulevaan bussiin. Ajattelin, että jos se ei mene kotini lähelle, se menee varmaan keskustaan, josta voisin jatkaa matkaa kotiin. Valitettavasti bussi, johon hypäsin, ei kuitenkaan mennyt keskustaan vaan hautausmaalle kaupungin laidalle. Jäätyäni siellä pois bussista näin johdinauton ja päätin hypätä siihen, koska tiesin sen ainakin menevän keskustaan. Pitkän köröttelyn jälkeen maisemat alkoivat viimein näyttää tutuilta ja pääsin kuin pääsinkin keskustaan. Valitettavasti hyppytunti oli kuitenkin jo

melkein lopussa, ja minun täytyi lähteä saman tien takaisin yliopistolle.

PARAS AHA-ELÄMYKSESI?

Varmaankin se, kun tajusin parvekkeeltani aamuisin kuuluvan omituisen äänen tulevan sinne pesiityneistä puluista. Niillä oli varmaan soidinaika meneillään, sillä vähän ajan päästä parvekkeen kukkalaatikoon ilmestyi pieni muna.

MATKAKUSTANNUKSET JA ELINTASO?

Lentolippujen hinnat Unkariin vaihtelevat paljon. Helmikuussa jouduin maksamaan yhdensuuntaisesta lipustani 130 euroa, mutta keväällä sain paluulippuni alle satasella. Hintataso Unkarissa on matala, eli suomalaisella opintotuella tulee hyvin toimeen.

MITÄ KAIPASIT SUOMESTA?

Elintarvikkeista oikeastaan vain lohta, salmiakkia ja hyvänmakuista hanavettä. Lähikaupastani sai mm. Pandan ja Fazerin suklaita sekä kardemummapullia, eli sikäli ei tarvinnut kaivata juuri mitään. Lähinnä kaipasin joitakin ihmisiä ja kassajonoja, joista selviää alle vartissa.

MITÄ KAIPAAT NYT VAIHTOMAASTASI?

Vaikka mitä! Lämpöä, keittiöni ikkunasta avautuvaa maisemaa yliopistolle ja postalle, taloni roskakuilua, edullista hintatasoa, Debrecenin ainutta ostoskeskusta Plazaa sekä Carpe Diem -nimistä tee-huonetta.

SUOSITTELETKO?

Ehdottomasti. Debrecenin yliopiston hyviä puolia on, että suomalais-ugrialaisten kielten laitoksella voi opiskella myös kieliä, joita Jyväskylässä ei ole tarjolla. Henkilökuntakin on erittäin mukavaa. Debrecenissä opiskelee paljon erimaalaisia ihmisiä, eli meininki on todella kansainvälistä.

UNKARIN JA UNKARILAIS- TEN HYVIÄ PUOLIA

UNKARISSA IHMISET ovat yleisesti ottaen paljon avoimempia ja ystävällisempiä kuin Suomessa (stereotyyppiat kunniaan!). Rappukäytävässä tervehditään tuntemattomiakin, ja ihmiset myös keskustelevat toistensa kanssa -muustakin kuin säästä. Etenkin, jos unkarilaiselle kertoo olevansa Suomesta, saa osakseen runsaasti ystävällisyyttä. Naapurini toi minulle joka viikonloppu lämpimiä leivonnaisia ja eräs budapestiläinen eläkkeellä oleva lääkäri, jonka vieressä istuin junassa, kutsui minut kanssaan kylpylään. Täytyy tosin tunnustaa, että kieltäydyin kunnian, niin ystävällinen kuin miehen ehdotus olikin.

MATKAKUUMEISEN NÄKÖKULMASTA yksi Unkarin hyvistä puolista on sen sijainti. Unkarilla on seitsemän naapurimaata, ja niihin pääsee kätevästi junalla tai autolla. Unkarista pääsee junaa vaihtamatta myös esimerkiksi Kreikkaan ja Italiaan. Jos taas ei halua lähteä ulkomaille, riittää Unkarin rajojen sisälläkin nähtävää, eivätkä junaliput ole läheskään niin kalliita kuin Suomessa.

Esimerkiksi Debrecenistä Budapestiin opiskelija pääsee kuudella eurolla, mikäli pikajuna kelpaa. Matkaa tälle välille kertyy noin 220 kilometriä, mikä tekee kolmisen tuntia junassa istumista.

DEBRECENIN HYVÄNÄ puolena voi pitää myös sitä, että se muistuttaa aika paljon Jyväskylää. Vaikka kaupungissa on asukkaita noin 220 000, ei se tunnu paljon Jyväskylää suuremmalta. Myös pinta-alaltaan kaupunki on melko pieni, eli joka paikkaan pääsee kätevästi kävellen.

U N K A R I L A I S I A ERIKOISUUKSIA

UNKARI ON siitä hassu maa, että siellä monet asiat toimivat suomalaisittain ajateltuna väärin päin. Yksi esimerkki tästä on päivämäärät. Kun Suomessa tämän vuoden jouluaatto on 24.12.07, Unkarissa vastaava päivämäärä onkin 07.12.24. Ellei tästä ole tietoinen, on esimerkiksi elintarvikkeiden parasta ennen -päiväysten käsittäminen melko vaikeaa.

TOISEKSI UNKARISSA ihmisten nimet kirjoitetaan aivan väärässä järjestyksessä. Jos ihmisen etunimi on vaikkapa Péter ja sukunimi Nagy, kirjoitetaan nimi oikeaoppisesti Nagy Péter, eikä Péter Nagy, kuten suomalainen sen tahtoisi kirjoittaa. Unkarilainen nimitysteemi on muutenkin melkoisen erikoinen, mutta ei siitä enempää tällä kertaa.

KOLMAS ASIA, mikä Unkarissa toimii väärin päin, on suuri osa ovista. Usein yritin Unkarissa avata ovea epätoivoisesti kiskomalla, kunnes joku paikallinen tuli ja kertoi, että sitä pitää työntää. Vastaavasti ulospäin mennessä yritin yleensä työntää ovea, kun en muistanut, että sitä pitäisi vetää. Onneksi kaikissa noloissa tilanteissa pystyin vetoamaan ulkomaalaisuuteeni. Unkariin mennessä onkin hyvä opetella eräs tärkeä virke: külföldi vagyok, nem értem, eli olen ulkomaalainen, en ymmärrä. Tämän sanomalla onnistuu kuittaamaan monet kiusalliset tilanteet, ja paikalliset tyytyvät vain pyörittelemään päätään tai höpötämään itseksensä jotain unkarinkielistä ja poistumaan paikalta.

TÄLLÄ KUPONGILLA

HIUSTEN LEIKKAUS	LYHYET HIUKSET
Opiskelijat 14 €	Värjäys alk. 30 €
Naiset 19 €	Raidat alk. 30 €
Miehet 17 €	

KEUNE^{est}

PARTURI CAMPAANO

FREE-STYLE

Kauppakatu 8, JKL P. 040-962 4311
Av. ark. 9.30-18. la 10-14 tai sop. mukaan.

Fennisti kurkkusalaateissa

- lyhyt johdatus armeijan kielenkäyttöön

YKSI ENSIMMÄISISTÄ asioista, joihin armeijassa ollessa kiinnittää huomiota, on se, että kenelläkään ei ole etunimeä, vaan kaikki ovat Niemisiä, Laineita ja Virtasia, korkeintaan etunimien alkukirjaimet mainitaan. Esimiehiä puhuteltaessa riittää pelkkä sotilasarvo, ja puhuttelu on aloitettava aina kaavan puhuttelu-esittely-asia mukaisesti: "Herra isoherra, alokas Nönnönnö, käskystä paikalla!"

YLEISESTI OTTAEN armeijan kielenkäyttö on sotilaallisen jäykkää ja täsmällistä. Ylempiarvoisia teititellään, puhuessa käytetään kirjakieltä, käskyt ovat lyhyitä ja ytimekkeitä ja erilaiset ilmoitukset hoidetaan aina tietyn kaavan mukaisesti. Sanavalinnoissa pitää myös olla tarkkana. Jos nimeäsi huudetaan käytävällä, siihen ei vastata "Niin?" tai "No mitä?" vaan "Herra [sotilasarvo]!". Jos sanoo jotain väärin, ei sanota "eiku..." tai "anteeksi", sillä "armeijassa ei pyydetä anteeksi, armeijassa korjataan".

Jos kysytään lupaa johonkin, oikea verbi on voida. "Täällä ei saada, täällä voidaan. Lomilla saadaan jos saadaan, ja jos saadaan, niin voidaan hyvin." (Edellinen sanonta on sieltä siivoimmasta päästä, toim. huom.) Siis tähän tyyliin: "Herra alikersantti, saanko, korjaan: voinko sitoa kengännauhani?" (Huomaa, että kaikkeen on kysyttävä lupa.) Sen sijaan yleisenä kuitauksena ja ymmärtä-misen osoituksena niin kasarmilla kuin taistelutilanteessakin vastataan: "Sain." Kaiken täsmällisyyden ja jämpätyden keskellä on hieman huvittavaa, kun lähes jokainen esim. ilmoitustaululla oleva lappunen sisältää vähintään pari yhdyssanavirhettä.

JOKA ILTA käytävällä kuuluu seuraavanlainen huuto: "Kompaniassa hiljaisuus! Valot pois, ovet kiinni, miehet omiin punkkiinsa! Hyvää yötä!" Litanian viimeinen, ystävällismielinen toivotus kuulostaa varsin hupaisalta, koska se on niin ristiriidassa

esittämistävän (kurkku suorana karjuminen) kanssa.

INTTI ON lyhenteiden ja lyhennesanojen luvattu maailma. Jokaisesta sanasta ja ilmauksesta tuntuu olevan lyhenne. Joskus lyhenteitä muodostetaan poistamalla kirjaimia mielivaltaisesti sopivasta kohdasta sanaa. Lyhenteet ovat osa sotilaallista napakkuutta. Lausumisen helpottamiseksi lyhenteistä muodostuu varusmiesten suussa erinäköisiä väännelmiä, jotka ovat merkittävä osa inttislangia. Jokainen inttijuttuja kuunnellut ulkopuolinen on taatusti aivan pihalla, kun puhe vilisee toinen toistaan kummallisempia sanoja kuten teksi, härvätä ja tetsari.

On ihan luonnollista, että vähintään kuusi kuukautta tiivistä yhteiseloa synnyttää oman, yhteisen kielen. Virallisten lyhenteiden lisäksi syntyy epävirallisia lyhenteitä kuten HK, jonka saattaa saada vastaukseksi, jos avautuu syyttä. Jos esimies lupaa palkkioksi KL:n, on syytä pyytää tarkennusta, sillä kyseisen lyhenteen merkitys voi kuntoisuusloman lisäksi olla kahvilippu, katteeton lupaus, käytävän lakaisu, kineslaurantai tai kinder-lelu. Mieluisia lyhenteitä ovat VLV eli velvi ja VKV eli vekoset. Kaikki seuraavat ovat Sisu-merkkisiä ajoneuvoja: Pasi, Masi, Rasi, Nasu, Raisu.

VARUSTEIDEN VIRALLISET nimikkeet ovat takaperoisia, sillä esimerkiksi mustat nahkasormikkaat ovat paperilla "sormikkaat, nahka- mustat" ja lyhyet alushousut "housut, alus- lyhyet". Monille varusteille on keksitty lempinimiä. Teddykankainen väliasu on nallepuku, firman virallinen sininen verryttelyasu on smurfipuku, vesiliinun nokkaa muistuttava maastokuvioitu lippalakki puolestaan sorsa. Suojanaamarin eli nassen kanssa pidetään usein taikaviittaa. Suihkuun mentäessä jalassa on oltava pikkumustat ja släbärit, muutoin saattaa kuulua huuto "Härövarustus, takaisin tupaan korjaa-

maan!" Tetsariin kiinnitetään sipulisäkki, joka väärin pakattuna muistuttaa sipulia. Jos seuraavana päivänä on tiedossa jotain hajottavaa kuten tetsausta, saattaa vässähtänyt taistelija movettaa. Teatteri-esitys ei kuitenkaan välttämättä mene läpi, vaan veksistä saakin keppiä.

Liikaa ei kannata töppäillä, sillä seurauksena voi olla Esa-Pekkaa. Edellisen vähemmän vakava sukulainen Urho-Matti saattaa tulla vierailemaan, jos vaikkapa siivoustarkastuksen yhteydessä tuvan lattialta löytyy siirtolohkare. Sanastoon kuuluu myös muutamia monikäyttöisiä yleisadjektiiveja kuten noheva, särmä ja härö. Esimerkiksi pinkka ja punkka sekä itse taistelija voivat olla särmä eli sotilaallisen säntillisiä ja täsmällisiä. Ja mikäli eivät ole, niin pinkkaa tai lahkeita tulee särmätä. (Jos jonkin asian voi taitella jotenkin, on olemassa sääntö, kuinka taitella se oikeaoppisesti.) Noheva sotilas käyttäytyy erityisen esimerkillisesti, härö sen sijaan tarkoittaa kaikkea epäsoitlaallista.

YKSITTÄISTEN SANONJEN lisäksi intissä on tiettyjä vakiintuneita sanontoja, joita toistellaan asianmukaisissa yhteyksissä. Kun seistään muodossa, ei tehdä mitään ylimääräistä: "Lepo on liikkumaton olotila! Ei härvät! Loppuu se näppäily!" Ennen lähtöä seuraavaan palvelukseen käytävältä kuuluu aikamääreitä, ensin kymmenen, sitten viisi ja kaksi minuuttia, lopuksi minuutti. "Vitonen päällä, mitä tehdään? Särmätään niitä punkkia!" Kun aikaa on kaksi minuuttia, pitää jäkittää taistelujakkaralla.

NIIN, JA sana "intti" tulee lyhenteestä SA-Int, joka puolestaan tulee sanoista Suomen armeijan intendentuuri eli varustehuolto. Aikoinaan jokaisessa varusteessa oli leima SA-Int, josta se on jäänyt kansan suuhun.

*aamujunan kyydissä körötellen
Pioneerit Holm VJ*

Sanasto

AAMU mittayksikkö, ks. T.J

AAMUJUNA kääntyy takaisin palveluksen puolessavälissä

ALFRED VON NUSSI jokaisesta komppaniasta löytyvä varusesineitä varasteleva henkilö, jonka vuoksi joutuu tekemään häväriin

AVAUTUA valittaa

ESA - PEKKA Esa=esitutkinta, jonka seurauksena voi olla Pekka=PK, poistumiskielto

FIRMA PV, puolustusvoimat, valtion puuhaleiri pojille, Suomen suurin larppi...

GINES, **KINKKU** viikonloppu kiinni
GONA, **GONAHTAA** henkilö, jolla vähän **AAMUJA**; tästä seuraava välinpitämättömyys mm. särmyyden suhteen

HAJOTA, **HAJOTTAA** varsinkin leireillä tapahtuvaa henkistä lamaanumista
HEKO helikopteri

HK henkilökohtainen kyynel, sympatianosoitus varusmiestoverilta tai johtajalta härvätä tehdä jotain ylimääräistä (pyöriä, korjailla pinkkaa) silloin kun ei pitäisi (kolmirivissä, jäkittäessä)

HÄRÖ epäsotilaallinen, ~**PALLO** epämääräisen muotoinen rykelmä sotilaita (yl. alokkaita), ~**VARUSTUS** vääränlainen varustus, esim. siviilisukat släbäreitten kanssa; ~**ILLÄ** käyttäytyä epäsotilaallisesti

HÄVÄRI häviämislomitus

JÄPITTÄÄ, **JÄKITTÄÄ** istua taistelujakkarakalla kantapäät yhdessä, selkä suorana, kädet nyrkissä polvilla, katse yläviistossa

JÄÄTÄVÄ yleisadjektiivi, kaamea jäätää tehdä jotain hitaasti "Kuka siellä lin-

jastolla jäätää!"

KEPPI KP, kelpaa palvelukseen, vrt. vemppa

KORPO korkea polviasento, toinen polvi maassa, tulee tutuksi leireillä

KSE koulutuksen suoma etu, esim. ruokailu kertakäyttölautaselta pakin sijaan

LEKO lentokone

LUHA lusikkahaarukka

MORTTI mosa, alokas

MOVE, **MOVETTA** motivaatio-vemppa, motivaation puutteesta haettu vemppa

MUKE muonituskeskus, näkkärimurskaamo

NAKKI yllättäen saatu pieni, mutta ärsyttävä tehtävä, "nakkii napsahtaa"

NÄPPÄILLÄ käpistellä vaatteita, nenää tms. silloin kun ei pitäisi, vrt. härvätä

PAREMPI jos jokin asia tehdään uusiksi, se ei ole silloinkaan hyvä vaan vain parempi

PIKKUMUSTAT mustat urheilusortsit
PINKKA päiväpeitteestä taiteltu neliön muotoinen taidonnäyte taistelujakkaran päällä

PUNKKA vuode

RYYNÄTÄ tehdä lähempää tuttavuutta isänmaahan, tapshtuu usein tetsatessa siirtolohkare tuvan lattialta löytynyt hiekanjvänen

SKAPPARI, **KAPIAINEN** kanta-henkilökuntaan kuuluva sotilas

SLUBAILLA luistaa tehtävistä

SLÄBÄRIT harmaat, muoviset suihkusaandaalit

SODE, **SOTKU** sotilaskoti,

SYKKIÄ säntäillä vauhdikkaasti, usein tetsatessa

SÄRMÄ säntillinen, täsmällinen; **SÄRMÄTÄ** voi mm. pinkkaa, punkkaa, lahkeita, aseiden hihnaa, barettia, kaapissa sijaitsevia varusteita...

TAIKAVIITTA, **ATOMIVIITTA** sadeviitasta, joka suojaa kemiallisilta aseilta ja ydinlaskeumalta muttei vesisateelta

TAISTELUJAKKARA punkan päädyssä sijaitseva putkikehikosta ja muovisesta kannesta koostuva istuin, mikähän tämän oikea nimi edes on?

TEKSI TKS, tupa-, kaappi- ja siisteystarkastus

TELLU telamiina, à 10 kg

TETSARI TST-vyö, taisteluvyö, jonka taskuissa kannetaan varusteita, kasvaa kiinni selkään leireillä

TETSATA, **TETSAUS** TST-koulutus, sisältää kaikenlaista metsässä temuamista kuten ryömimistä ja syöksymistä, tellujen kanniskelua, poteron kaivamista...

T.J tänään jäljellä, hitaasti vähenevä kokonaisluku

TORNIHUHU, **TONARI** tupakkakopilla kulttu (perätön) juttu tulevan leirin kauheudesta, lomien peruuntumisesta tms.

TÄPÖ täyspakkaus, reppuun pakataan n. puolet kaapin sisällöstä

URHO - MATTI UM, uusiksi meni

VEKOSET VKV, varuskuntavapaa

VEKSI VKS, varuskuntasairaala

VELVI VLV, viikonloppuvapaa

VEMPPA VMTL, vapautus marssi-, taistelu- ja liikuntakoulutuksesta

VÄSSYKKÄ onneton, saamaton taistelija, sluibailija

Opiskelijan ruokaviikonloppu

AIKAKAUSLEHTIEN RUOKASIVUTARJONTA ON MUUTEN MONIPUOLISTA JA MIELENKIINTOISTA, MUTTA USEIMMITEN SURULLISEN KALLISTA. KENELLÄ ON VARAA OSTAA RUCOLAA JA PINJANSIEMENIÄ SALAATTIIN? JA VAIKKA OLISIKIN, NIIN PÄÄRUOAN RAAKA-AINEISIIN BUDJETTI TÖKKÄÄ VARMASTI. OLEN KOONNUT TÄHÄN MUUTAMAN HYVÄKSI HAVAITUN RESEPTIN, JOTKA OVAT HALPOJA VALMISTAA, MUTTA VAATIVAT PIENTÄ KIKKAILUA, MIKÄ TEKEE NIISTÄ TAVALLISTA JUHLAVAMPIA. LIPUTTAKOON RIKAS HYVIEN RAAKA-AINEIDEN PUOLESTA SILLÄ VÄLIN KUN OPISKELIJA KOKKAA RUISLEIVÄSTÄ JA PAKASTEKALASTA..

VALKOSIPULIKEITTO

2 kokonaista valkosipulia
3 keskikokoista perunaa (jauhoista)
1 sipuli
½ l vettä
kana- tai kasvisliemikuutio
1 dl ruokakermaa
öljyä

Kääräise valkosipulit kokonaisina folioon ja tuikkaa ne puoleksi tunniksi 175-asteeseen uuniin. Anna jäähtyä hieman ja kuori sitten pehmeät kynnet talteen.

Kuori ja pilko perunat sekä sipuli. Kuullota sipuli öljyssä kattilan pohjalla. Lisää perunat, valkosipulinkynnet, vesi ja liemikuutio.

Keitä hiljalleen kannen alla 15-20 minuuttia, kunnes perunat ovat kypsiä. Soseuta keitto, lisää kerma ja kiehauta.

JUUSTOLEIVÄT

Tämän naurettavan yksinkertaisen ja helpon reseptin alkulähde on kotitalouden tunti. Sen alkuperäinen tarkoitus on kaiketi ollut tuoda onnistumisen elämyksiä pienille, uusavuttomille yläkoululaisille. Näitä elämyksiä se on tarjonnut sittemmin myös puoli-

avuttomalle lukiolaiselle ja yliopisto-opiskelijalle.

2 munaa
n. 200 g juustoa
(tilkka oliiviöljyä)
4 ruispalaa

Riko munat kulhoon ja raasta sekaan juusto. Sekoittele mahdollisemman tasaiseksi ja levitä leiville.

Paista uunissa 200 asteessa 10-12 minuuttia, kunnes leipien pinta on kauniin ruskea. Leikkaa kulmittain kolmiomaisiksi ja tarjoa valkosipulikeiton kanssa.

AIOLI (VALKOSIPULIMAJONEESI)

Johan sitä on tolkutettu ihmisille vuosikaudet, että majoneesin tekeminen ei ole vaikeaa. Varsinkin jos sattuu omistamaan Thunder-StickPron tai MagicBulletin tai muita sellaisia vehkeitä. Minäpä väitän, ettei se ole vaikeaa, vaikka ei edellisiä omistaisikaan. Ensimmäinen majoneesini syntyi käsipelillä. Pitää vain jaksaa vatkata ja uskoa itseensä.

4-5 valkosipulin kynttä
1 munankeltuainen
1½ -2 dl oliiviöljyä
riippaus suolaa

Liota valkosipulinkynsiä kylmässä

vedessä muutama tunti, mieluiten yön yli. Näin ne on helppo kuoria ja maku pehmenee hieman.

Kuori valkosipulit ja murskaa ne. Itse tein tämän morttelissa, mutta jos sellaista ei omista, voi aina ottaa avuksi tyhjän pullon ja muovipussin. Pääasia on, että kynsistä tulee rakeista mössöä.

Laita murska kulhoon, erottele päälle keltuainen ja mausta suolalla. Sekoita tasaiseksi. Öljyn lisääminen ohuena nauhana on hyvä idea, mutta jos vatkaa majoneesia käsipelillä ja yksin, kannattaa unohtaa nauhat kokonaan ja aloittaa pari tippaa kerrallaan.

Vatkaa kuin hullu, öljyä hiljalleen lisäten, kunnes majoneesi on kiinteää ja tasaista. Purkita ja laita jääkaappiin odottelemaan.

RUISKALA

Keittiöinnovaatioiden ei tarvitse olla kovinkaan ihmeellisiä ollakseen eksotisia ja herkullisia.

Ruisleipä ja valkosipuli pelaavat yllättävän hyvin yhteen, joten jatketaan samoilla linjoilla loppuun asti.

1 pkt (400g) seitifileitä (paino sanalla file)
3-4 viipaletta eilistä ruisleipää
1 kananmuna

vehnäjauhoa
suolaa
pippuria
reilusti öljyä paistamiseen

Nosta kala jo edellisenä päivänä jääkaappiin, jotta se ehtii sulaa kunolla. Valmistuspäivänä ota kala huoneenlämpöön hyvissä ajoin. Mikään ei ole kenkkumaisempi raaka-aine kuin tönkköjäinen kala.

Jauha leipä mahdollisimman pieneksi. Sitä ei tarvitse kuivattaa ensin, vaan siitä voi tehdä silppua esimerkiksi kurittamalla sitä perusteellisesti veitsellä. Jos näyttää siltä, että ruisleipämuruja ei ole riittävästi, sekaan voi hylauttaa tavallisia korpupajauhoja.

Erottele fileet toisistaan ja leikkaa suurimmat pariin osaan niin, että jokaiselle ruokailijalle tulee suurin piirtein samankokoinen pala. Suolaa ja pippuroi kalat ja leivitä ne pyörittelemällä ensin jauhoissa, sitten kanamunassa ja viimeisimpänä ruisleipämuruissa.

Paista runsaassa, kuumassa öljyssä pari minuuttia per puoli, kunnes pinta on rapea ja saanut kauniin värin.

Tarjoa hyvän vihreän salaatin, lohkopurunoiden ja aiolin kanssa.

PAVLOVA

Pavlova on maailman stressittömin kakku. Jokainen, jolla on uuni, vispilä ja ylimääräistä aikaa osaa tehdä sen. Mitään ei tarvitse siivilöidä tai nostella taikinaan. Kakku ei ihan varmasti lässähdä, eikä sen kypsytyttä tarvitse koitella tikulla. Ja mikä parasta: pavlova sopii laihduttajille

(krhm), keliakikoille ja normaaleille ihmisille.

Valmistuksessa vierähtää tovi, joten marenki kannattaa laittaa alulle edellisenä päivänä.

4 munanvalkuaista
hyppysellinen suolaa
200 g (~2 ½ dl) sokeria
1 rkl etikkaa
3 rkl maissi- tai perunajauhoja
1 prk kuohukermaa
hedelmiä tai marjoja sesongin mukaan (esim. kesällä marjoja, talvella appelsiinifileitä)

Napsauta uuni päälle 180 asteeseen. Vatkaa munanvalkuaiset ja suola kuohkeaksi vaahdoksi (saa kääntää kipun ylösalaisin, jos haluaa).

Vatkaa koko ajan ja lisää samalla pari ruokalusikallista sokeria kerrallaan. Tämä vie aikaa, mutta taikinan kovenemisen seuraaminen on minusta ainakin veikeää.

Kun kaikki sokeri on taikinassa, sinulla pitäisi olla edessäsi massa, joka muistuttaa Brumbergin suukon sisustaa.

Vatkaa joukkoon etikka ja maissijauhot. Nämä pitäisi periaatteessa nostella, mutta vaahto on niin kovaa, että sitä ei saa rikki millään. Kokeiltu on.

Ota silmämääräinen mitta tarjoiluastiasta ja lappaa taikina halkaisijaltaan hieman pienemmäksi, viitisen senttiä korkeaksi levyksi leivinpaperin päälle uunipellille.

Nosta uuniin ja laske lämpötila saman tien 150 asteeseen. Paista reilu tunti, kunnes marenki on kuiva ja lohkeileva päältä, mutta antaa

painettaessa hieman periksi. Pavlovan on siis tarkoituskin jäädä sisältä hieman tahmeaksi ja pehmeäksi.

Napsauta uuni kokonaan pois päältä ja anna pavlovan levätä siellä yön yli. Älä avaa luukkuja, koska jälkilämpö on tärkeä osa marenkin kypsymistä.

Kakun kokoaminen tapahtuu niin, että laitat marenkilevyn lautaselle, kippaat vaahdotetun kerman päälle ja peität komeuden hedelmillä.

KESKIMAA OSK Y-0208265-2 PRISMA KELJONKESKUS puh.014-630811			
15 K15 M000099/6302	13:42	24-09-2007	
SEITI			2.25
KIDESOKERI			0.85
VALKOSIPULI			0.94
0.198 KG	4.75 EUR/KG		
SIPULI			0.16
0.145 KG	1.10 EUR/KG		
RUISPALAT 12 KPL			1.69
TERTTUTOMAATTI			0.66
0.236 KG	2.80 EUR/KG		
KIINANKAALI PAKATTU			0.84
0.357 KG	2.35 EUR/KG		
EXTRAVIRGIN OLIIVIÖLJY			2.99
RUOKA 7% KASVIRASVASEKOIT			0.49
VISPIKERMA			1.09
EDAM TUOREPAKATTU			2.31
0.330 KG	6.99 EUR/KG		
GRANAATTIOMENA			0.92
0.236 KG	3.90 EUR/KG		
KANANMUNAT 10 KPL			1.15
UUNIPERUNA ROSAMUNDA			0.96
0.970 KG	0.99 EUR/KG		
YHTEENSÄ			17.30
			17.30
ALV	VEROTON	VERO	VEROLLINEN
3 17.00%	14.78	2.52	17.30
YHTEENSÄ	14.78	2.52	17.30

Jokainen aamu on mahdollisuus, johon tarttua, elää tämä päivä avoimin silmin ja uskaltaa ihmetellä.

Kunnon kuukausi

SYKSY ON PÄÄSSYT TÄYTEEN VAUHTIIN, MIKÄ NÄKY YKSI TOISTAAN HARMAAMPINA JA SATEISEMPINA PÄIVINÄ JA HÄMÄRTYVINÄ ILTOINA. KALENTERI ON TÄYTTYNUT MONENLAISISTA KIIREISTÄ, SILLÄ KESÄN AIKANA KOHOILLUT OPISKELUMOTIVAATIO SAI KENTIES UNOHTAMAAN EDELLISSYKSYN UUVUTTAVUUDEN JA AHMIMAAN KURSSEJA YHTÄ HIMOKKAASTI KUIN ENNENKIN. AAMUT PYÖRÄHTÄVÄT ILTAAN AIVAN HUOMAAMATTA, JA PIAN TAAS SE KAHDEKSAS VIIKONPÄIVÄ TULEE TILAUKSEEN. JOKIN TÄSSÄ SYKSYSSÄ MENE AINA SAMALLA TAVALLA PIELEEN. KEVÄÄLLÄ HERÄÄVÄ LUONTO JA KIRKAS AURINGONPAISTE SAAVAT MEIDÄT SYKKIMÄÄN, MUTTA SYKSYN EDESSÄ KOHTI TALVEA NIIN OMA MIELI, KROPPA KUIN KÄMPPÄKIN TAHTOVAT AJAUTUA VÄHÄN REMPALLEEN. MIKÄ AUTTAISI?

KEINOISTA KOLME on ylitse muiden, ja ne eivät ole sen ihmeellisempiä kuin riittävä lepo, terveellinen ravinto ja liikunta. Näiden kolmen osa-alueen ollessa kunnossa on jo saavutettu säännönmukainen päivärytmi, jonka ympärille on hyvä kasata muuta ohjelmaa ohjien karkaamatta käsistä. Tästä ei aiheudu lisää työtä tai vaivaa, vaan tarkoituksena on organisoida päiväjärjestystä tehokkaammin ja samalla lisätä omaa henkistä ja fyysistä hyvinvointia.

MINUA SIIS pyydettiin kirjoittamaan jonkinlainen elämänhallintaan ja hyvinvointiin liittyvä juttu. Lähdin rakentamaan sitä mainitsemieni kolmen osa-alueen ympärille. Päädyin kokoomaan erilaisia vinkkejä lepoon, oikeanlaiseen ravitsemukseen ja liikuntaan liittyen. Tarkoitukseni ei ole piiskata ketään askeettiseen elämänmenoon, vaan haluan tarjota helposti toteutettavia ideoita, joita voi innostuksensa ja tarpeensa mukaan liittää osaksi elämäntapojaan.

VOIT ESIMERKIKSI arpoa viikko- tai kuukausiohjelmasi siten, että liität vinkkilistasta jokaiseen päivääsi jonkin kohdan. Tai voit hyödyntää vinkkejä mielivaltaisesti oman innostuksesi ja tarpeesi mukaan. Suosittelen kuitenkin, että toteutat jokaisesta kolmesta osa-alueesta jotain vähintään 3-4 päivänä viikossa.

RAVITSEMUS

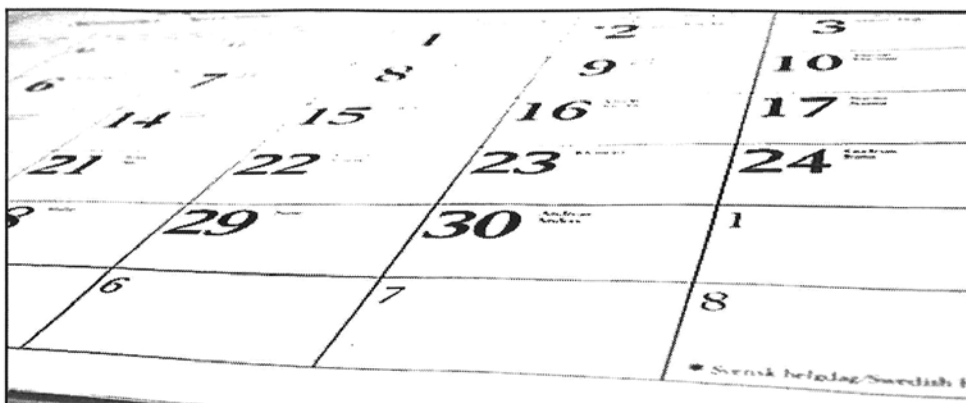
1. KIRJOITA RAVINTOPÄIVÄKIRJAA. (KIRJOITA YLÖS KAIKKI, MITÄ SYÖT)
2. SYÖ VIISI ATERIAA PÄIVÄSSÄ KOLMEN TUNNIN VÄLEIN.
3. VÄLTÄ NAPOSTELUA.
4. PUOLI KILOA KASVIKSIÄ PÄIVÄSSÄ!
5. SUOSI RUISLEIPÄÄ/TÄYSJYVÄLEIPÄÄ
6. SUOSI TUMMAA PASTAA JA RIISIÄ
7. KÄY VAA'ALLA PÄIVITTÄIN.
8. MUISTA, ETTÄ ALKOHOLIJUOMISSA ON PALJON ENERGIAA.
9. SYÖ PALJON HEDELMIÄ JA MARJOJA.
10. SUOSI JUOKSEVIA RASVOJA JA KASVISRASVALEVITETTÄ.
11. VÄLTÄ VALMISRUOKAA.
12. ÄLÄ MENE RUOKAKAUPPAAN NÄLKÄISENÄ.
13. KÄYTÄ KEVYT TUOTTEITA: RASVATON TA MAITOA, KEVYTJUUSTOA, KEVYTKERMAA JNE.

LEPO

1. NUKU 20-30 MINUUTIN PÄIVÄUNET.
2. NUKU 8-9 TUNNIN YÖUNET.
3. MENE NUKKUMAAN ENNEN PUOLTAYÖTÄ. LAADUKKAINTA UNI ON KLO 23-8.
4. VIETÄ ELOKUVA-, TV- TAI MUU RENTOUTUMISILTA.

LIIKUNTA

1. VENYTTELE ILLALLA 30-45MIN ESIM. TV:TÄ KATSOESSASI.
2. KULJE KAIKKI MATKASI KÄVELLEN TAI PYÖRÄILLEN.
3. KÄVELE/HÖLKKÄÄ ESIM. HARJUN PURURATA VÄH. 3 KERTAA YMPÄRI. KÄVELYSAUVAT LISÄÄVÄT TEHOJA!
4. KÄY PYÖRÄILEMÄSSÄ TUOMIO- TAI JYVÄSJÄRVELLÄ VÄH. 45MIN. NAUTI MAISEMISTA!
5. PYYDÄ KAVERISI MUKAAN LENKILLE.
6. VALITSE JOKIN OHJATTU YLIOPISTOLIIKUNNAN TUNTI, JOLLE OSALLISTUT.
7. KIRJOITA HARJOITUSPÄIVÄKIRJAA, ESIMERKIKSI OSOITTEESSA WWW.TREENIT.NET
8. LÄHDE UIMAHALLIIN AAMU-UINILLE TAI VESIJUOKSEMAAN. KLO 6-10 OPISKELIJAHINTA 1,7€.
9. TEE SUURSIIVOUS. PUHTAUS JA HYGIENIA LISÄÄVÄT HYVINVOINTIA JA SAAT SAMALLA HYÖTYLIIKUNTA!
10. VÄLTÄ LIUKUPORTAITA JA NOUSE PORTAAT KÄVELLEN AINA KUN VOIT!

Kivat sulle!

HALUAN MUISTUTTAA PALSTAN MOLEMPIA LUKIJOITA SIITÄ, ETTÄ EDELLISEN KOLUMNIN PÄÄTTEEKSI TEIN LUPAUKSEN. "KIRJOITTAJA ON 4. VUODEN SUOMEN OPISKELIJA, JOKA YRITTÄÄ ENSI KEVÄÄNÄ TUODA TÄLLE PALSTALLE JOTAKIN KIVEMPAA KUIN JUTTUA PISTOOLEISTA, HAUTAKIVISTÄ (INSANE 1/2005) TAI HIIREN KUOLEMASTA (INSANE 2/2005)."

KEVÄÄLLÄ EI LEHTÄÄ TULLUT, JOTEN YRITÄN NYT KORJATA LUPAUKSENI SATOA. KIVOJA ASIOITA? NIITÄHÄN ON. SATSAAN TÄLLÄ KERTAA SUOSIOLLA LAADUN SIJASTA MÄÄRÄÄN. LISTAAN KAIKKI ENSIMMÄISENÄ MIELEEN TULEVAT KIVAT ASIAT. TOSIN SIVISTYNEENÄ IHMISENÄ SENSUROIN NIISTÄ SUURIMMAN OSAN.

LEPPÄKERTUT Tarkemmin sanottuna nimenomaan sellaiset punaiset ja perinteiset, onko niillä sitten seitsemän pistettä. Muut ovat epäilyttävämpiä.

NALLEKARKIT Värillä ei väliä.

PÄIVÄKODIN lasten äänet aamutuimaan

VAIHTO-OPPILAIDEN äänet yömyöhään

FRENDIT-SARJAN katselu frendin kanssa

HERÄTYSKELLON torkku-toiminto

PUHDAS ja kuivunut pyykki (huuhteluaineen tuoksusta bonusta ja plussaa)

TEKSTIVIESTIN saapumisen ääni (minulla on ihan vain pehmeä piip)

HEDELMÄT ja vitamiinit (<http://elamapelissa.yle.fi/>)

EDULLINEN opiskelijalounas

AAMUT

PÄIVÄT

ILLAT

YÖT

MARCO BJUSTRÖM

TOPI SORSAKOSKI (Tuli vain jostakin

mieleen - ei välttämättä kivuuden ruumiillis-tuma niin kuin Marco, mutta kiva, että Topikin on olemassa. Oikealta nimeltään muuten Pekka Erkki Juhani Tammilehto.)

WIKIPEDIA

JALKAPALLOA puistossa, paidat maalitylppana

MANSIKKAPEHMIS. (muutkin maut

WIKIPEDIA

toimivat, mutta mansikka on kylmintä coldia)

KOLIKON toinen puoli

LASIN täysi puolisko

MAAILMANRAUHA (klassikko, mutta hyvää pitää mielessä)

RADION kuunteleminen autossa

SADEPISAROIDEN vanat ikkunassa (yleensä huomio kiinnittyy näihin vain autossa)

NUKAHTAMINEN kesken elokuvan (voi sitä raukeutta)

JUOKSULENKKI sateen jälkeen (happea, mutta ei liian hapekasta)

MARLON BRANDO Kummisedässä (roolihahmo ei tee mitään Hymypoika-palkinnon arvoisia asioita eli kivoja juttuja, mutta näyttelijäsuoritusta on ilo katsella)

LISTOJEN tekeminen (suosittelen muillekin)

ELÄMÄN monimuotoisuus

BIODIVERSITEETTI (luonnon monimuotoisuus), josta oivana esimerkkinä vesinokkaeläin

WIKIPEDIA

TUOMO ALA-KOJOLA

Kirjoittaja on 5. vuoden suomen kielen opiskelija. Ensi vuonna ännänen.

Pahaa Suomesta

- kotimaisen elokuvan nykytila?

TEKSTI SANNA AHOKAS JA MINNA KERÄNEN
PIIRROS JARI PENNANEN

PUPPUUN KYLLÄSTYNEET JA LAATUA VAATIVAT FENNISTIT ÄLÄHTÄVÄT KANSAN SYVISTÄ RIVEISTÄ JA KERTOVAT MIELIPITEENSÄ MUUTAMASTA (PASKASTA) SUOMALAISESTA ELOKUVASTA. VARO SIIS NÄITÄ! MUKANA ON MM. AINOA KOTIMAINEN ELOKUVA, JOKA ON TÄNÄ VUONNA PÄÄSSYT ULKOMAISILLE ELOKUVAFESTIVAALEILLE (ALEKSI SALMENPERÄN MIEHEN TYÖ). VALOA PIMEYTEEN TUO YKSI KELPO ELOKUVA - ONHAN SITÄ ELÄMÄÄ AAVIKOLLAKIN.

VAKIOTILANNE **MAKUUNISSA:** epäröit ottaa kotimaisen leffan, sillä pelkää jo pahinta. Päätät kuitenkin armollisesti antaa sille mahdollisuuden - ja petyt jälleen. Elokuva ei ole mukaansa tempaava eikä viihdyttävä, vivahteeton ja mielikuvitukseton tarina ei jaksa kantaa loppuun saakka, elokuvassa ei ole näkemystä eikä sanomaa, näyttelijäsuoritukset ovat kehoja tai tekninen toteutus ontuu.

SUOMALAINEN ELOKUVA on vuosikaudet tarponut syvissä vesissä, jos lienee koskaan varsinaisesti kirkasvetisessä laguunissa Piña Coladaa siemaillutkaan. Jyväskyläläinen elokuvakriitikko Hannu Waarala otsikoi 19.9.2007 Keski-suomalaisessa ilmestyneen kolumninsa "Kotimainen elokuva elää jälleen vuotta nolla". Juttu löi luun poikittain niiden suomalaisten elokuvatuottajien ahteriin, jotka itkevät lisäpennosten perään väittäen, ettei nykyisillä budjeteilla tehdä hyviä elokuvia. Paskanmarjat! Suomalaisen elokuvan tasoa ei rahalla nosteta.

SAMAA MIELTÄ on Waaralakin, joka kiteyttää asiointilan: "Teknistä tasoa voidaan kyllä nostaa ja ostaa rahalla, mutta ei näkemystä." Niin kauan kun suomalaisten elokuvatuottajien "näkemys" kulmineituu Mikko Leppilammen imelään anopinkaatothymyyn, seksin perässä hölmöileviin pikkuaikuisiin ja Laura Malmivaaran tisseihin, ei parannusta ole luvassa. Nyt tarvitaan jotain uutta!

"MONTAKOHAN PIENTÄ, mahdollisesti persoonallista elokuvaa, saataisiin tulevan Täällä Pohjantähden alla -elokuvan budjetilla?" kysyy Waarala kolumninsa päätteeksi. Joten timo koivusalot ja markku pölöset, kannattaisiko ottaa mallia nuorista elokuvantekijöistä, jotka jo panostavat pienimuotoisiin tuotantoihin? Tiedä vaikka mielikuvitusta ilmestyisi rahan tilalle.

Roudasta rospuuttoon

ALEKSI SALMENPERÄN Miehen työ on taitavasti käsikirjoitettu ja toteutettu elokuva. Lakoniset vuorosanat ja kuvaus, joka nostaa ruudusta esiin yhden asian kerrallaan, kulkevat kauniisti käsikädessä. Näyttelijätyö on loistavaa. Silti Miehen työ on jälleen yksi suomalainen elokuvapettymys; sen kerran kun suomalaiset elokuvantekijät osaavat, lopputulos on niin ahdistava, ettei sitä tee mieli katsoa. Roudasta rospuuttoon käy suomalaisen elokuvan tie Miehen työn matkassa!

TRAGIKOMEDIAN TARINA menee näin: Juha (Tommi Korpela) saa potkut tehtaasta, mutta ei rohkene kertoa irtisanomisesta vaimolleen Katjalle (Maria Heiskanen). Katja on masentunut ja Juha pelkää totuuden järkyttävän hänen mieltään entises-tään. Oikeastaan Juha ei kehtaa eikä osaa puhua vaimolleen. Tämä suomalaisen miehen ikävän kliseinen puhumattomuus on viety äärim-milleen Miehen työssä: Juha ryhtyy ennemmin elättämään perheensä myymällä itseään kuin avaa suunsa.

Uudella uralla häntä avustaa ystävä Olli (Jani Volanen).

SALMENPERÄ KERTOO Anna-lehden haastattelussa (1.3.2007) elokuvan aiheen olevan rankka, mutta toteutuksen hilpeä. Odotin Salmenperän lupaamalta hauskuudelta paljon, sillä pääosissa nähdään huippukoomikoita: Jani Volasen ohjaamat komediasarjat Studio Julmahuvi (1998) ja Ranuan kummit (2003) on palkittu parhaan komediasarjan Venlalla. Volasta kuullaan myös äänenä Pasila -animaatiokomediassa (2007). Tommi Korpelakin kuuluu Studio Julmahuvi -ryhmään. Lisäksi hän on näytellyt Firmassa (2005), joka on myös voittanut parhaan komediasarjan Venla-palkinnon.

ODOTUKSENI JÄIVÄT kuitenkin täyttymättä, sillä omatuntoni luokittelee tragikomedian koomisen aineksen naurukelvottomaksi. Eräs elokuvan kohtauksista kuvaa maksullista kylpytuokiota, jonka aikana asiakas kopsauttelee Juhaa selänpesuharjalla takaraivoon. Kohtaus olisi huvittava, jos asiakas olisi saman-

lainen kuin muut Juhan palvelujen osta-jat: elämänsä kyllästynyt keski-ikäinen nainen. Kohtaus on kuitenkin liian kamala naurettavaksi, sillä asiakas on Downin oireyhtymää sairastava nuori, jolle omat vanhemmat ovat palkanneen prosti-tuoidun. Sama karmeus vaivaa suurta osaa elokuvan komiikasta.

TRAAGINEN AINES sen sijaan on mallikelpoisen ahdistavaa: yksinäisyyttä, turhautuneisuutta, verta, viinaa, räkää, kyneleitä, lasinsirpaleita ja mielialalääkkeitä riittää. Oikeastaan tragediasta elokuvan erottaa se, että päähenkilö ei tuhoudu lopussa kokonaan - vain nilkkaluu menee sirpaleiksi. Tragediaan kuuluva katharsis-kokemus jäi minulta saavuttamatta, koska en osaa samaistua elokuvan hahmojen keski-ikä kriiseihin. Elokuvan mukaan on miehen työ katsoa lähimmäistään silmi-in ja kysyä: "Mitä sulle kuuluu?" Se tun-tuu oudolta, sillä läheisimmissä ihmis-suhteissani toisen voinnista huolehtimi-nen ei ole uroteko vaan jokapäiväistä elämää. Mutta ehkä minäkin taannun viidessätoista vuodessa?

SANNA AHOKAS

Suuri parodia

SAIPPUAPRINSSI ON Janne Kuusen ohjaama romanttinen draamakomedia. Elokuva on tähditetty kuumilla nimillä, jotka tosin menettää enemmän uskottavuuten-sa kuin saavat vakuutettua. Mietinkin, mik-sei Mikko Leppilampea ole palkattu Salkkareihin, sillä hänen ilmeensä olisivat siniseen pysäytyskuvaan hyvin sopivia!

ELOKUVA KERTOO Ilonasta (Pamela Tola), joka pyrkii suomalaiseen eturivin saippuasarjaan näyttelijäksi, mutta pää-tyy kirjoittamaan juonenkäänteitä. Hän ja sarjassa pääosassa oleva Kalle (Mikko

Leppilampi) ihastuvat, mutta Kallella on jo suhde sarjan tuottajan (Outi Mäenpää) kanssa, joka ei suostu luop-umaan rakastajastaan. Seuraa kiihkeää taistelua, jossa käsikirjoitukset puut-tuvat todelliseen elämään, ja kaikki on sekunneista kiinni.

IDEA ON hyvä ja elokuvalla mahdollisu-udet onnistua. Kohtauksissa pyritään onnistuneesti parodioimaan saippuasar-joja ja tehdään kohtauksista naiiveja, kli-seisiä ja ylidramaattisia. Se on ihan hauskaa katsottavaa, mutta valitet-

tavasti elokuvaa ei ole saatu irrotettua tästä, vaan siitä kokonaisuudessaan on tullut naiivi parodia, eikä sitä voi ottaa vakavasti tai arvostaa edes suomalaise-n viihteenä.

ELOKUVAN LOPUTTUA itketti enem-män kuin nauratti. Itku ei johtunut surullisesta lopusta, vaan siitä, että oli surullista tunnustaa elokuva suoma-laiseksi, olin maksanut vuokraelokuvan hinnan siitä roskasta ja menetin taas kerran uskoni kotimaiseen elokuvaan, josta haluaisin niin kovasti pitää.

PAULIINA KYLÄ-UTSURI

Hymypoika saa palkkansa

NUORI TOVERIJOUKKO elää kirjoitusten täyhteistä abivuottaan Helsingissä. Yksi heistä, Taavi, saa perinnöksi vanhemmiltaan ökyomaisuuden hulppeine merenrantataloineen. Talossa järjestetyissä suuren luokan bileissä kuvattu nauha innoittaa toverukset mielenkiintoiseen projektiin. Jokainen kuvaa kaikki panonsa. Jokainen tuo tapaamisiin nauhan, ja paras pätkä voittaa kiertopalkinnon.

ALUSSA SOPIMUS tuntuu mielettömän hyvältä idealta. Jere (Reino Nordin) uhraa projektille seurustelusuhteensa Reetan (Jenni Banerjee) kanssa. Pulsalla Samilla (Ville Kivelä) on vaikeuksia saada kuvauksia. Markuksella (Jarkko Niemi) on tilaisuuksia roimasti, mutta projektia sekoittaa ihastuminen kauniiseen, kypsempään poliisinäiseen (Laura Malmivaara). Äkisti rikastunut Taavi (Jussi Nikkilä) viihtyy paremmin kameran takana, ja hänellä onkin enemmän tekemistä traumaattisen menneisyytensä

selvittämisessä. Mopo lähtee kuitenkin pojilla hyvin pian käsistä, kuten ehkä arvausta saattaa.

VÄLILLÄ TUNTUU että näyttelijät pääsevät tasolle, jota jokseenkin voisi kutsua ammattimaiseksi. Ei kuitenkaan tarvita kuin Kivelän junttimainen mölähdyks tai Nordinin salkkarimainen, muka aidon hauska heitto, ja tunnelma pihisee pois kuin vastapuhkaistusta barbarasta.

TÄYTYY MYÖNTÄÄ että taustalla on idea, seksi todellakin on vahva vaikuttaja nyky-yhteiskunnassa. Naiivi kärjistäminen on kuitenkin elokuvan ongelma. Vaikka juoni on puettu aavistuksen provosoivaan, häikäilemättömään sekstailuun ja pinnalliseen ajattelutapaan, huutaa taustalla sormeaan heristelevä kukkahattutäti: "hyihy!". Opetus on elokuvassa liian ilmeinen. Jos harrastat irtoseksiä, voi kaljama-hainen karvainen mies tunkea dildon ahteriisi. Ilman näin selvän moraalista

juonenkulkua elokuva voisi olla miellyttävämpi.

SEKSIIN LIITETÄÄN elokuvassa asioita, jotka eivät toivottavasti kuulu jokaisen virtasen makuuhuoneeseen. Kotipornon kuvaamisen lisäksi samaan elokuvaan on sullottu muun muassa perheellisen pariskunnan bondage- ja alistusleikkejä, kolmenkimppoja sekä teinin raiskausyrityksiä. Sankarimme Jeren isäpappa (Ville Virtanen) toimii pornobisnessä, ja onpa Taavinkin vanhempien kuolema höystetty herkullisella tukehtumisfetissillä. Tekee mieli huutaa: "Ei kai seksi nyt noin sairasta ole!" Itse en ainakaan löydä tästä tarttumapintaa todellisuuteen.

USKON, ETTÄ pehmpornon toivossa Hymypoijan vuokranneet varhais-teininkin tulevat pettymään, Malmivaaran rintavarustuksen vilahamisesta huolimatta.

JAANA KINNARI

Suden vuosi

OLLI SAARELAN ohjaama Suden vuosi perustuu Virpi Hämeen-Anttilan samannimiseen romaaniin. Tarinan keskiössä ovat epilepsiaa sairastava kirjallisuuden opiskelija Sari ja hänen runoudelle vihkiytynyt opettajansa Mikko. Tämä näennäisesti epäsovinnainen pari löytää kuitenkin heti tavattuaan yhteisen sävelen, ja he rakastuvat. Kumpikin joutuu elokuvan aikana käsittelemään kipeitä henkilökohtaisia asioita, Sari sairauttaan ja Mikko tuoretta avioeroaan ja uraansa.

ELOKUVA KERÄÄ plussia erityisesti kolmesta seikasta. Näyttelijävalinnat

suorittanut henkilö ansaitsisi Oscarin vuoden urotyöstä, sillä hän on karttanut taitavasti seurapiiripalstoilla kekkuloivien (myös näyttelijöiksi tituleerattujen) julkkisten vetovoiman. Rooleihin on valittu onnistuneesti sekä tuoreita kasvoja, kuten naispääosan esittäjä Krista Kosonen, että kokeneita ammattilaisia, joista mainittakoon aina mainiot Oiva Lohtander, Jukka Puotila ja Ville Virtanen. Etenkin Kososen roolisuuoritus Sarina teki vaikutuksen. Toinen plussa tulee visuaalisesta puolesta. Kuvatut miljööt ovat hyvin silmää hiveleviä, samoin myös puvustus. Kenties suurin ansio on kuitenkin Sarin epilepsiaako-

htausten toteutus ja kuvaaminen; efekteilä retostelu on jätetty sikseen, eikä tarkoituksena ole pelästyttää katsojia pissimään housuihinsa. Kohtauksissa pyritään pikemminkin epileptikkoja kunnioittaen luomaan mielikuvia tilasta, jota terve ihminen ei voi kuvitella.

SUDEN VUOSI on koskettava mutta suorasukaisuudessaan hauska romanttinen draama. Todentuntuinen tarina on kiinnostava, kiitos kenties Hämeen-Anttilan, ja se kantaa hyvin elokuvan loppuun asti - kerrankin 90 minuuttinen kotimaisen leffan parissa ilman alituista "missä juoni luuraa" -leikkiä!

MINNA KERÄNEN

Lapin tyären kertomaa

Lapista ja sen pääkaupungista, jota Lapinportiksikki kututaan ja mukkaan on ottettu vähä lapinlissääki

EHÄN MIE kyllä ees ensin tuntenu olevani mikkään kunnan lapin tyär, ko mie tänne Jyväskylään tulini. Sitä on tottunu aatteleen, että tuola on pohojonen ja tuola etelä ja täsä mie. Lappina mie pietän jottain lvaloo ja Inarii ja Enontekiöö, en mittään Rovaniemeä. Lappi on mulle vähä niinkö poroja ja lap-palaisia. Vasta mie täälä Jyväskyläsä oon ruvennu tuntemaan itteni oikiaksi Lapin tyäreksi.

JOS JYVÄSKYLÄ on urheilukaupunki, ni me ollaan kylä tanssikaupunki. Meilä voi harrastaa iha mitä vaan tanssilajia: o balettia, nykytanssia, kilipatansseja, shoutansseja, kansantansseja ja vaikka mitä. Me ollaan kyllä ehottomasti myös matkailukaupunki. Varsinki talavella on kaikki kavut täynnä turisteja, joila on kelekahaalarit päälä. Siitä ne tunnistaaki. Turisteile meilä näytetään poroja ja huskeja, moottorikelekkvoja, shammaaneja ja makkaroitu. Ja tietenki Napapiiriä. Sinne o semmonen 8 kilometriä kaupungista, ja sieltä saa sitte ostaa jos sun minkälaišta krääsää. Se on mun mielestä kuite parasta, että rehellisesti innostunein turistilaps on pulukkamäestä, tuli mistä maailman kolokasta tahansa.

MET LAPPILAISET ollaan kylä musiikkikansaa. Kauhian paljo o innostunneita nuoria, joila o bändi pystysä ja haluasivat kuulussuutteen. Se on mun mielestä tosi kivvaa, niitä voipi käyä kuuntelemasa ja kattoo ku ne kehitty. Muistakaaki sitte, että ku kuulette Herra Apatiasta, Naivista tai Starcrashista, että net on kaikki perijuurin lappilaisia. Mie olen nimittäin varma, että kyllä ne sieltä maan maineeseen vielä kiirii niinkö vaikka

tuo meiän Loorti.

KOVIA SAUNOMAAN me ollaan kans. Mie olen täälä Jyväskyläsä huomannu, ettei sitä kauhiasti saunota, vaikka ommaan kämppään semmonen ylellisyys sattus kuulumaanki. Mie olen miettiny että onkoha se siksi, että täälä eteläsä ei ole koskaan niin kylmä, että tarttis lähtiä saunaan. Ite mie kyllä muistan monia kertoja että o ollu nii jäässä että o saunasa pitäny istua usiampiki tovi, että o alakanu tunteen omat jäsenensä. Mutta kyllä me vaan saunotaan kesäläki, että huono selitys tuo taisi olla. Mut ohan tuon saunakalijanki nimi Lapin kulta, eli kyllä täsä saunakulttuurisa varmaan jottain perrää on.

OHAN MEILLÄ nuo vuen ajat, jotka on varsin mukavia. Kesälä on yötön yö, uskokaa tai äläkkää, se aurinko paistaa iha oikiasti yöläki. Se on kyllä nättiä. Ei tartte nukkuakaan ku pari tuntia. Mutta talavella onki sitte kylmää ja pimiää. Paitti että nykyään ei enää ole. Tänä talvenakkaan ei meinannu lumikaan tulla ja jo oli turistit vihasia. Minkäs sitä tekkee, kait se on kasvihuoneilimiö iskeny.

JYVÄSKYLÄ PITTÄÄ itteänsä jonnain Alavar Aallon kaupunkina. Kyllä meiläki on Alavaria jos teiläki. Meilä on sentäs kolme rakennusta iha rinta rinnan, jotka on Aallon suunnittelema. Kaupungintalo, kirjasto ja teatteri ja sitte vielä se Alavarin asemakaavaki. O muute se teatteri melekeen identtine tämän Jyväskylän teatterin kanssa.

PUHHEEN TAHTI meilä on kans aika hias. Täälä Jyväskyläsä ku kuuntellee kavereita ni tuntuu että ne puhuu menemään aiva hirviää vauhtia. Ei meilä vaan

oo nii kiire. Joka lauseesa met hoetaan mie ja sie. Se mua vähä hävettäki joskus ku tuntuu että mitähän ne muut aattelee ku koko ajan on mie mie mie. Sitä mie vähä ritisoin, että täälä opetetaan vähä niinku pyöristäin näitä Lapin murteita. Lapisahan on vaikka kuinka palijon murteita. Se h mitä ne opettajat koittaa tunkia mejän rovaniemiläisten suuhun kuuluu kyllä Pelloon, ei me puhuta h:n päältä. Ja se Taivaan tulet, se telekkarisarja, ni se on kyllä iha höpöä se kieli. Ei kemijärveläiset enää niin puhu. Kemijärveläisten kieli muistuttaa enemmänki kirjakieltä nykyään. Jos meitä lappilaisia ei mistään muusta tunnista, ni yhestä kyllä. Meilä kirvataan jonku verran enemmän ku missään muual-la. Pittää sitte vähä siistiä suutansa ku pallaa tänne.

NO MITÄ sie sielä tekisit, mejän Roissa nyttemmin Rollosa? Kesälähän meilä on Simerokki, sielä esiintyy iha hyviä bändejä. Meilä on kans jos jonkinlaista safaria. Ranuan eläinpuisto o kans iha lähellä. Jos ihmiset lähtee Lapista urraa tekemään, ni miks sinne sitte tullaan? Lomille, hiihtämmään, laskettelemaan, lautaillemaan ja luistellemaan. Hake-maan sitä Lapin lumua, ja rauhaa ja hilijasuutta. Sen mie kyllä sanon, että mettäihimisiä me kait suurimmaksi osaksi ollaan. Ja mikäs siinä, mettää löytyy ja sielähän sitä saa vappaasti temmeltää, ilima että kukkaan tulee vastaan. Jos haluaa vaikka rommaania työstää, ni Lappiin vaan ja korpimökkii, ei varmana tuu kukkaan hakkaamaan eikä soitakkaan, ku ei löyty kenttää.

ME LAPPILAISET vaa ollaan. Jos joku asia o varma, ni se että mie Lappiin pallaan.

Animecon V was here

Anime-otakut ja mangustit Seminaarinmäen vallankahvassa

HENNA KOIVUNEN

TÄNÄ KESÄNÄ, tarkemmin ottaen 14.-15.7.2007, pidettiin järjestyksessään viides Animecon yliopistomme tiloissa. Seminaarinmäki täyttyi viikonlopuksi animen ystäväistä, vaikka vettä tuli taivaan täydeltä. Kyseessä oli itse asiassa jo toinen kerta, kun con rantautui Jyväskylään, sillä myös vuoden 2004 Animecon III järjestettiin yliopistolla. Silloin olin vielä nuori ja viaton, enkä päässyt paikalla, mutta kuulopuheiden perusteella meno oli yhtä mukavaa kuin tänäkin vuonna.

LIENEE PARASTA tunnustaa jo tässä vaiheessa, että tätä kirjoittaesani minulla on oma lehmä ojassa. Kun aloitin viime vuonna opinnot Jyväskylässä, kerroin avoimesti aikovani kääntyä kanssaopiskelijoitani animen piiriin. En siis kauan jähkaillut, kun InSanen päätoimittaja kyseli, haluaisinko kirjoittaa jutun Animeconista. Iskin mangustina tilaisuuteen.

DEBYTTINI ANIMECONISSA tein viime vuonna Helsingissä oikein cosplay-asun kanssa, eli täysin keltanokkana en nyt mukana ollut. Tänä vuonna toimin myös epävirallisena Jyväskylä- ja yliopisto-oppaana, joten mikäs tässä on jatkaessa, jos saisin kuin saisinkin jonkun kiinnostumaan.

LUKEMISTA HELPOTTAAKSENI aloitan maanitteluni pienellä sanastolla, jossa on oikeastaan kaikki olenainen. Tämän jutun keskeinen sana Animecon eli con tarkoittaa lyhykäisyydessään animekokousta, sillä täydellinen nimi olisi Animeconvention. Conissa animesta ja mangasta kiin-

Kurosaki Ichigo sarjasta Bleach

nostuneet tapaavat toisiaan ja saavat tietoa aiheesta sekä pitävät luonnollisesti hauskaa ilman ohikulkijoiden kummeksuvia katseita. Anime ja manga taasen ovat japania ja tarkoittavat yksinkertaisesti animaatiota ja sarjakuvaa. Otsikossa oleva anime-otaku kääntyy suurin piirtein animaationörtiksi, vaikka pätee myös mangan suosijoihin. Mangustista kiitos kuuluu mangaakin julkaisevalle Egmontille, jonka kangaskassin kyljessä komeilee:

"Aito mangusti".

TOINEN TÄRKEÄ käsite on cosplay eli costume play tai edelleen lyhennettynä cossaus, joka nimensä mukaisesti tarkoittaa pukuleikkiä. Käytännössä cossaaja siis valmistaa tai hankkii valmiin asun, joka mukailee mahdollisemman tarkasti jonkin sarjan, bändin tai vastaavaan kuuluvan hahmon ulkoasua. Myös hahmon esittäminen on olennaista ja kuvia varten poseerataan hahmon tapaisesti. Yleensä asujen eteen nähdään paljon vaivaa ja niillä osallistutaan myös cosplay-kilpailuihin, joissa saa mainetta ja kunniaa.

CONIN SUOSITUIMPIA tapahtumia ovat juuri cosplay-pukukilpailut, joihin on enemmän tulijoita kuin paikkoja. Viime vuonna kaikki halukkaat eivät päässeet katsomaan ja yli tunnin jonottaneena olin onnekas pääsemään viimeisille riveille. Uskoisin jonossa taaempänä olleiden kiehuneen varsin konkreettisesti, kun lämpötila käytävässä kohosi yli kolmenkymmenen. Viitos-conissa oltiin viisastuttu ja kilpailuihin piti varata ennakolta ilmaiset liput. Jonotimme sitten lauantaiamuna lippuja lunastuspisteellä Musican portaissa. Kiipesimme raput ylös ja alas jonon mukana ennen kuin saimme liput. Tällä kertaa jonottajille oli järjestetty liikkuva vesipiste. (Olimme hyvin kiitollisia.) Sunnuntain ryhmä-kilpailuun jono olikin jo helpompi koettelemus, koska olimme aikaisemmin liikkeellä.

TÄNÄ VUONNA cosplay-kilpailua oli hieman uudistettu ja yksilö-kilpailijat kilpailivat kahdessa kategoriassa: aloittelijoissa ja kokeneissa. Tuoma-

Conista löytyi myös pehmeämmän linjan pukeutumista

roimassa oli myös varsinainen tuomaristo sekä yleisöjuri. Kilpailijoita oli lisäksi paljon, joten kilpailussa meni pari tuntia, mutta se hurautti nopeasti ja lähinnä käsien jomotuksen kasvaminen kaikesta taputuksesta antoi viitteitä ajan kulusta.

TAPUTTAMISESTA PUHEEN ollen tulee mainita tuomariston kunniamaininnan saanut Heikki Hassinen numerolla 19 Fullmetal Alchemistin Alex Luis Armstrongin cossaamisesta. Perusteluina olivat "upea toteutus, rohkea veto hiusten suhteen ja hyvä esitys". Jos joku lukijoista ei ole Subtv:llä pyörinyttä FMA:ta nähnyt niin voin paljastaa, että Armstrong on otsakiekkuraksi lukuun ottamatta täysin kalju...

JUURI COSPLAYN takia Animecon on aika vapaamuotoinen tapahtuma, sillä suurin osa cossauksesta tapah-

tuu ulkoilmassa. Me otakut muistuttammekin aika lailla stereotyyppisiä japanilaisuristeja, kun vaellamme conissa kamerat kaulassa ja välillä suorastaa jonotamme saadaksemme kuvan hyvin toteutetusta asusta. Toisaalta allekirjoittaneesta otettiin viime vuonna pari kuvaa, vaikka asuna oli lainakaapu. Näin ollen olen päättänyt itsekkäästi uskoa väsäämäni käsien olleen äärimmäisen loistokas. Minut jopa tunnustettiin pari kertaa, vaikka anime, josta hahmo on, oli suhteellisen uusi tulokas. Ensimmäinen tunnustus oli tosin lapsen suusta: "se pahis, jolla on se nukke". Liippasi tarpeeksi läheltä.

ANIMEN JA mangan lisäksi conissa keskitytään japanilaiseen kulttuuriin, joten otaku ei tarvitse olla osallistukseen. Kulttuuripuoli ruumiillistuu erinäisissä paneeleissa ja esitelmissä, kuten sunnuntaina ollut kiehtova Yokai-hirviöt ja henkiolennot japanilaisessa tarinaperinteessä -luento, jonka piti Ari-Matti Saren. Ainoa huono puoli oli se, että luento kesti vain tunnin. Myös Jyväskylän yliopiston Kielikeskuksen japaninopettaja Terttu Rajala piti niin ikään esitelmän aiheesta Tyhjyyden bambut: näkökulmia japanilaisen tussi-

maalauksen käytäntöön ja estetiikkaan. Sinne en ikävä kyllä päässyt, mutta toivon, että hän saattaa puhua jonkin verran aiheesta japanintunneilla.

KAIKEN KAIKKIAAN Animecon on rento ja letkeä tapahtuma, jossa voi piipahtaa ihan taviksenakin. Paineita ei kannata ottaa eikä niitä tulekaan conin pyörteissä. Pukeutumalla cossiin saa kyllä hivelyä itsetunnolle, mutta siviileissä ei taasen paistu sisätiloissa jonottaessa. Kamera kannattaa pitää matkassa ja muutama roponenkin on hyväksi, sillä jotain saattaa tarttua matkaan, vaikka lähtisikin vain katselemaan. Conissa on sen verran monenlaista sakkia, että uudet naamat eivät pakkaa sekoita.

VINKKINÄ KERROTTAKOON, että Animecon VI järjestetään Tampereella 26-27.7.2008 eli ensi kesänä. Mainio tilaisuus niille, joilla löytyy majapaikka niiltä tienoilta. Allekirjoittanut taas joutuu luopumaan tämän vuotisesta kotikenttäedusta ja aloittamaan vaihkeaisen tiedustelun, josko joku tuttu suostuisi asunnoksi ensi vuonna. Asukin olisi tarkoitus kursia kasaan jahka hahmosta pääsen yksimielisyyteen.

Bailuvarvas vipattamaan

INSANEN UUSI PALSTA ESITTELEE SANELAISIA JA SANEHENKISIÄ IHMISIÄ. PALSTAN ALOITTAVAT TÄSSÄ NUMEROSSA SANEN BILEVASTAAVAT. VIIME KEVÄÄNÄ TYTÖT JÄRJESTIVÄT ONNISTUNEET VAPPUETKOT SANELAISILLE. TÄLLE LUKU- VUODELLE TYTÖT LUPAILEVAT SYYSPIRSKEITÄ, GRILLIKAUDEN AVAJAISIA HETI TAMMIKUUSSA JA MUUTA MUKAVAA.

ANU

MERJA

MINNA

Olen Anu Koskikero, toisen vuoden innokas opiskelija ja n:nnen vuoden vähintään yhtä innokas pilettäjä. Vaikka juhlimassahan en yleensä kovinkaan usein käy; mitä nyt silloin tällöin keskiviikkona, perjantaina ja lauantaina satun innostumaan. Tuoloin viihdyn alkuillasta kernaasti punaviinilasillisen, jos toisenkin, ääressä ja baarissa nenän eteeni tupsahtaa useimmiten mustanpuhuva salmari tai aidoista marjoista valmistettu mansikkamargarita. Ja jos "vahingossa" eksyn baariin, eksyn todennäköisesti myös tanssilattialle hillumaan. Lattialla parhaimmat fiilikset irtoaa sopivan bassovoittoisella ja menevällä musiikilla: "ela ela ee ee ee" tai kuten eräs fuksi minulle ystävällisesti suomensi "sateenvarjon alla alla aa aa aa".

Olen Merja Niemelä, kolmannen vuoden aineenopettaja-opiskelija ja baari-ikä on kertynyt viisi vuotta. Ennen Jyväskylään muuttoa olen asustanut Seinäjoella, Mikkelissä ja Porissa. Mut tunnistaa parhaiten lyhyistä hiuksista ja melko tiuhaan vaihtuvista hiusväreistä. Kylmät väreet kulkee ja hymy on leveä kun olen reiveissä. Jos haluat musta bileseuraa Jyväskylässä, niin käy kurkkaamassa Kharmasta tai GM:stä. Kotona soi, yllättäen, konemusiikki ihan laidasta laitaan. Kun etkoilen, tykkään laittautua ajan kanssa ja juoda valkoviiniä. Kun jatkoilen, energiaa riittää edelleen tanssimiseen tai vaikkapa lumienkeliä tekemiseen. Valkoviinin lisäksi ilostun Batterykos-susta tai shoteista. Bileseuran suhteen tuumin yleensä, että mitä enemmän porukkaa, niin sen paremmat kemut.

Olen Minna Keränen, pieni ja pippurinen savolaisneito kolmoselta. Tumman tukan lisäksi mut tunnistaa kantavasta äänestä ja raikuvasta naurusta, joka kuulemma tulee huoneeseen ennen minua. Bilettyiltäni olen pitkän kaavan kannattaja. Fiiliksen nostattaminen käynnistyy alkuillasta, ja reissu päättyy useimmiten pilkun kieppeille, ellei jatkoja keksitä. Viimeistään puolilta öin siirryn tanssilattioille ja pöydille, ja tankkauksen lisäksi sieltä tuskin poistun ennen kukonlaulua. Lempparini karpalovodkan ohella haen lisäpotkua myös erityyppisistä kahvi- tai mokka-drinksuista. Baarien suhteen en nirsoile, lähden mukaan niin Anneliin kuin Infernoonkin. Varmin bongauspaikka on silti Kharma. Hyvässä seurassa tosin biisi kuin biisi aiheuttaa parketti-inspiraation, ja siksi on olisikin hienoa saada aina paljon porukkaa mukaan lavoja valtaamaan!

Sane-uutisia

Uusi merkkivastaava

Sanen pitkäaikainen merkkivastaava Elina Nurminen luopui tehtävästään. Uudeksi merkkivastaavaksi on ryhtynyt ensimmäisen vuosikurssin opiskelija Virpi Tarvainen.

Osma-uutisia

Osma-kokous järjestetään Helsingissä 16.-18.11. OSMA-hallituksen puheenjohtajaksi valitaan ensi vuodeksi joko Sane tai Joensuun suomen kielen ainejärjestö Täky. Joensuun suomen ainejärjestö Täky täyttää keväällä 35 vuotta, minkä vuoksi Täky on pyytänyt Sanea vaihtamaan OSMA-kokouksen järjestämisaikankohdaksi kanssaan. Sane on päättänyt suostua vaihtoon ja järjestää siis kokouksen jo keväällä 2008.

Sanelle luvattu kahvinkeitin!

Sane saa kahvinkeitimen Fennicum kirjaston tiloihin lähi-aikoina. Ehtoina on tilan pitäminen siistinä ja laitteeseen kiinnitettävä aikaviivelukko.

Opintomatkasta keskustellaan

Sane voi toteuttaa opintomatkan keväällä 2008. Opiskelijat voiva ehdottaa matkakohdevaihtoehtoja kulttuurisihteerille. Asiasta järjestetään todennäköisesti äänestys.

Yk-uutisia

YK:n ja Dumpin yhteiset sitsit järjestetään tammi-helmikuussa. Kieltenlukijoiden ainejärjestönä luonnollisesti myös sanelaiset saavat osallistua. Yk suunnittelee myös megabiletä vaihto-oppilaiden järjestön ESM:n kanssa.

uusi Parturi
Aika
Kampano

Opiskelija-ale 10 %

Maksuvälineeksi käy myös Visa Electron tai Visa

Tervetuloa!

Kauppakatu 12
puh. 685 060

Kaikille avoin digitaalinen painotalo

JYVÄSKYLÄN
YLIOPISTO
T paino

Esitteet

Julkaisut

Omakustanteet

Kopioinnit

Lehdet

www.jyu.fi/yopaino
Cygnaeuksenkatu 3, 40100 JKL
p. (014)260 1141, f. (014)260 1191

“Saisinko mokan?”

-punaruskeat ensiot agricolina

ALKUPERÄISIDEA ELISA KAAKKOLAMMI, KATJA KÄRKI, JARI PENNANEN JA HELI HÄMÄLÄINEN

TEKSTI HELI HÄMÄLÄINEN PIIRROKSET JARI PENNANEN

MEIDÄN SUOMEN kielen fuksien keskuudessa virisi keskustelu siitä, mitä sana "fuksi" tarkoittaa. Kukaan ei tuntunut tietävän tarkkaan, mistä sana on siirtynyt yliopistolliseen kielenkäyttöön. Onko se edes suomea?

- Käsittääkseni sana tulee saksan kielen sanasta fuchs, ja se liittyy jotenkin ketuun, muisteli suomenopintonsa tänä syksynä aloittanut Katja Kärki.

KETUTTAVAA OLI ainakin se, ettemme löytäneet selitystä fuksille opinahjomme internet-sivujen muuten kattavasta yliopistosanastosta. Sen sijaan vilkaisu Gummeruksen Pieneen ja parhaaseen sanakirjaan paljasti, että "fuksi" merkitsee yliopistomaailman

keltanokan lisäksi raudikkoa eli hevosta, jolla sekä karva että jouhet ovat (puna)ruskeat. Punaruskeaa väriä on kuvattu kettua (fuchs tai fux) tavalla germaanisanalla. Koska suomenhevokset ovat yleensä väriltään rautiaita, fuksiudella on sentään jonkinlainen yhteys suomeen ja Suomeen.

TIEDONJANOMME YLTYY ja yritimme sammuttaa sen kaikkien tiedonetsijöiden lähteestä Wikipediasta. Kuitenkin sen suomenkielisessä artikkelissa vain todettiin fuksin olevan saksalaisperäinen lainasana ja tarkoittavan yliopiston ensimmäisen vuosikurssin ylioppilasta. Sana on vakiintunut kielenkäyttöön ja vallannut lähes koko

Suomen. Muutamissa korkeakouluissa sentään käytetään fukseista suomenkielisiä nimityksiä: Helsingin kauppakorkeakoulussa he ovat mursuja, Turun kauppakorkeakoulussa pupuja ja Turun yliopistossa muutamilla aloilla pilttejä.

MIKSI ME suomen kielen fuksit emme myös voisi suomalaistaa titteliämme? Miksi meidän pitäisi käyttää saksalaista sanaa, jonka merkitystä emme täysin ymmärrä? Emmekö voisi olla edelläkävijöitä ja ryhtyä käyttämään uutta, suomenkielistä termiä?

MIKAEL AGRICOLAN juhluvuoden kunniaksi valjastimme suomen kielen fuksit - tällä kertaa siis ihmiset, eivät ne hevokset - keksimään uudissanoja, joilla voisi korvata tämän äidinkieleemme pesiytyneen vieraan lainan. Pääsykokeissa karsittuina, nokkelina ja kielellisesti lahjakkaina valioyksilöinä kehitimme paljon mainioita ehdotuksia. Fuksi voisi olla alkio, eksi, ensio, raakile, sikiö tai ökö. Olisipa hauskaa osallistua ensiobileisiin!

KOSKA NÄLKÄ kasvaa syödessä, emme malttaneet jättää uudissanojemme kehittämistä vain yhteen termiin. Maamme jokaisessa niemessä ja notkelmassa myytävä uusi kansallisruokamme kebab ansaitsi mieles-tämme uuden nimen. Siksi ehdotettiin seuraavia: keppana, kepsu, lammasti, lastuliha, lihaliuske, nake (NAudan haKE), nala (NAudanlihapALat), nankku ja tuliliha. Ravintolassa olisi ainakin näppärää tilata naket ja ranskalaiset. Entäpä tulisen liharuoan makua tasapainottava jugurtti? Kannattaisiko ryhtyä puhumaan hapanmaidokkeesta, maidokkeesta, makupiimästä tai namimaidosta?

“Saisinko mokan?”

-punaruskeat ensiot agricolina

USEISTA RUOKAPAIKOISTA saa nykyään ostaa pahvimukiin muovikannen alle pakattua take away -kahvia. Sen uudeksi nimeksi keksimme kulkukahvin, mokan (Mukaan Otettava KAhti), ottokahvin, takkarin ja tankkarin. Kun jompikumpi eturaaja on varattu kahvimukille ja matkapuhelin soi, on kätevää käyttää hands-freetä, jota voisi kutsua kesineeksi, korvaimeksi, kätyriksi, luuraimiksi, luuroksi, telenapeiksi, vapantukseksi tai vapauttimeksi.

JOS ON sovittava tapaaminen ja toveria ei tavoita puhelimella, voi kytkeä virran modeemiin eli netittimeen, netittäjään, verkkojaokkeeseen, verkko-päästimeen, verkontajaan tai verkonttiin ja yrittää saada yhteyden toveriin käyttämällä messengeriä. Tämä pikaviestin voisi olla suomeksi piksu, aikavaras, hölö, jutustin, lähettäjä, mesoja, viestin tai vi(k)ke eli viestikeskustelu.

KUN TOVERIT lopulta saavat yhtey-

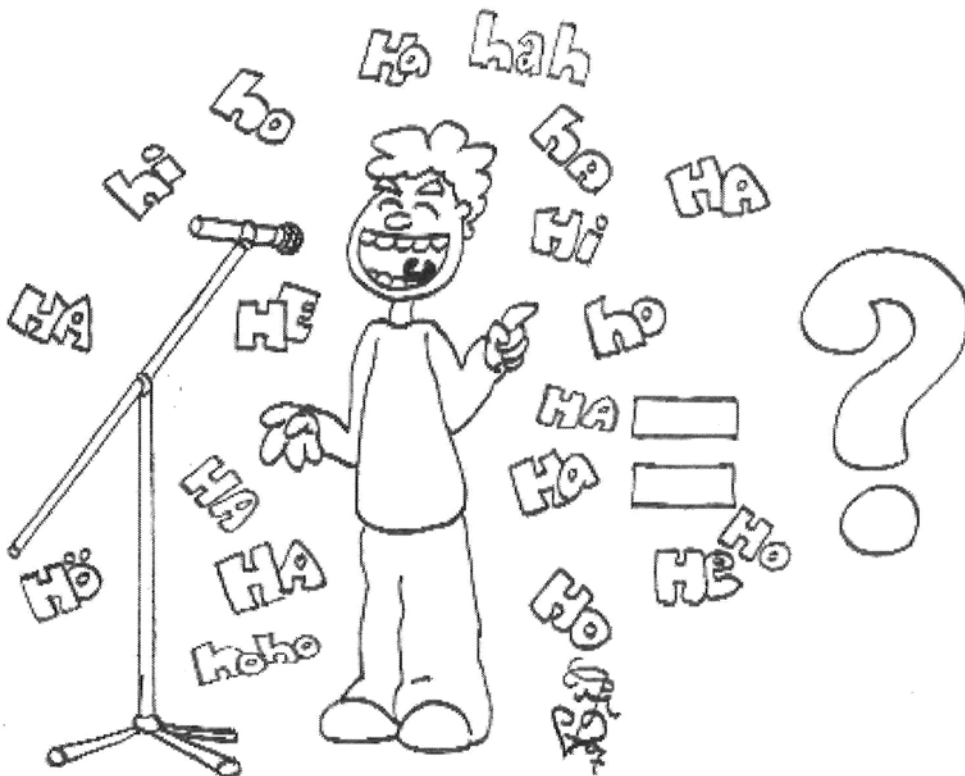
den toisiinsa, he saattavat miettiä, lähtisivätkö illalla discoon eli hump-pahuoneeseen, jyskäämään, jytälään, jytäämään, tanssaan, tanssilaan tai vetkulaan. He voisivat myös mennä kuuntelemaan stand-up-koomikon, hyp-pyhupailijan tai pystyhauskurin, sukkeluuksia. Ilta voisi huipentua karaokeen eli apulaulantaan, känniökeeseen, loilotukseen, tukiveisaukseen, viisusteluun, viisuttiin tai virtelöön. Kahdessa jälkimmäisessä hu-vissa oleellisena välineenä on mikrofoni, joka voisi olla nimeltään laulattaja, mökäin, mökääni, pute (PUhepääTE), voimenin, äänikki tai ääniö. Esiintymispaikoissa voi törmätä myös asioita hoitavaan manageriin eli edistäjään, johturiin, järkkiin, järkkäriin tai karjalaiseen tyyliin kaikk'niekkaan.

SIISTIYTYESSÄÄN MONET tapavat ajella karvansa. Naisille on kehitetty partakoneen tapainen laite, ladyshaver, jolle erityisesti halusimme suomenkielisen nimen. Siksi ehdotettiin karvain-

ta, najelinta, najuria, neituria, neityriä ja silostinta. Jos neituri on hyvä, se liikkuu iholla liukkaasti kuin curling-kivi jäällä. Suureen suosioon noussut peli curling taas voisi olla jääliä, jääkiertoa, jääkiveä, kivittelyä, kivitystä, kurlinkia, kurotusta tai kuurlausta.

UUDISSANOJEN KEKSIMINEN oli hauskaa, ja vielä hauskeempaa oli huomata, että muutamat sanat vakiintuivat jo parissa päivässä pienen ryhmän kielenkäyttöön. Me suomen kielen ensiot olimme tyytyväisiä myös siihen, että ehdimme saada juttumme valmiiksi ennen kalentereissamme mainittua lehden toimituksen deadlinea eli kuoloria, rajaria, tuomiopäivää tai vainarajaa. Nyt olemme taas monta sanaa rikkaampia.

Ei nimi miestä pahenna?

NIMIÄ MAAILMASSA riittää, sillä ihmisen tapana on nimetä kaikki, mikä eteen tulee. Varsinkin me suomen kielien lukijat olemme nimeämisen mestareita, kuten tästäkin lehdestä huomataan. Mutta millaisia nimiä ihmiset ovat valmiita antamaan lapsilleen? Ja millainen on hyvä nimi?

SUOMEN NIMILAKI vaatii, että lapselle on syntymän jälkeen annettava etunimi. Etunimiä saa antaa enintään kolme. Etunimeksi ei nimilain mukaan voida hyväksyä sopimatonta tai muutoin haittaa aiheuttavaa nimeä. Nämä asiat vaikuttavatkin itsestään selviltä, ja moni nämä varmasti tietää. Nimilaissa säädetään nimenantamista vielä hieman tarkemmin, mutta kaikkien näiden pykälien selvydestä en menisi takuuseen.

UNELMA SIRPA-LEENAT ovat ehkä lentäviä legendoja, mutta väestörekisterikeskus paljastaa varsin mielenkiintoisia tietoja suomalaisten etunimistä. Suomessa on 49 Muna-nimistä naista, joista yli puolet on kastettu aivan viime vuosina. Toivon koko sydämestäni, että kaikki nämä naiset ja tytöt asuvat ruotsinkielisellä alueella, ja nimen u lausutaan pitkänä. Muutoin en osaa kuvitella tilannetta, jossa kyseinen nimi ei aiheuttaisi haittaa. Samaa voisinkin kuvitella vaikkapa nimistä **Allah, Bi** ja **Piri**.

LAIN MUKAAN lapselle ei voi antaa nimeä, joka on muodoltaan tai kirjoitustavaltaan kotimaisen nimikäytännön vastainen. Mielestäni esimerkiksi

Ridge on aina ollut harvinaisen hankala nimi kirjoittaa ja lausua, samoin kuin **Smaragdi**. Näitäkin nimiä Suomessa kuitenkin useampi ihminen tavailee.

POJALLE EI myöskään saisi antaa naisennimeä, eikä tytölle miehenimeä. Herää kysymys siitä, miten tämä oikein määritellään. Koska suomen kielessä ei ole feminiiniä tai maskuliinia, ei myöskään nimien sukupuolia voi olla tiedossa. Täten Suomessa on tai on ollut muun muassa sekä naisia että miehiä nimeltään **Käpy, Yrtti** tai **Viesti**.

SUKUNIMI EI myöskään ole sallittu etunimi, mutta sekin tuntuu olevan liikkuva käsite. Väestörekisterikeskus ei tunnusta, että kenenkään etunimi olisi Vuorinen, mutta myös esimerkiksi etunimenä käytetyt **Oksa** ja **Lehti** alkavat jo kallistua sukunimen puolelle.

KUTEN ARVATA saattaa, kyseiseen nimilakiin on olemassa myös lieventäviä asiainhaaroja. Edellisistä säännöistä poikkeava nimi voidaan antaa uskonnollisen tavan vuoksi, tai jos henkilöllä kansalaisuutensa, perhe-suhteidensa tai muun erityisen seikan perusteella on yhteys vieraaseen valtioon ja esitetty etunimi vastaa sanotussa valtiossa noudatettua nimikäytäntöä TAI jos siihen harkitaan olevan muu pätevä syy. Uskoisin, että suuri osa vähemmän käytetyistä nimistä menee viimeisen selityksen alle. Kävisiköhän seuraava päteväksi selitykseksi: "Mää olen Kauniita ja Rohkeita alusta asti kattonut, joka jak-

son nauhottanut ja aina **Brookea** (16 naista, yksi mies) puolustanut. Kyllä se on ainoa oikea nimi meidän lapselle!"?

LAPSEN NIMI käy kätevästi myös ilmentämään perheen harrastuneisuutta ja kiinnostuksen kohteita, vai mitä sanotte, tulevat sanataiturit ja toimittajat, jos kastaisitte lapsenne **Mediak-si** tai **Netiksi**? Innokkaat luomu- ja luontoihmiset voivat tehdä lapsestaan **Oliivin** tai **Papu-Maissi-Paprikan**. Onpa Suomessa myös neljä **Parsa-poikaa**.

LAPSELLE VOI myös tehdä palveluksen ja ilmentää hänen hyviä luonteenpiirteitään jo nimessä. Esimerkiksi **Nasta** nuorisoslangia mukaillen tai kaverisuhteissa auttamaan nimenä voisi olla **Toveri, Ystävä** tai **Kaveri**. Tytölle voisi rakkaussuhteita silmällä pitäen antaa nimen **Heila**. Tai samasta syystä nimi voisi olla **Oma** (ei siis tarvi kenenkään meidän tyttöön koskea!).

MYÖS TELEVISIO-OHJELMAT ja muoti-ilmiöt vaikuttavat lasten nimeämiseen. Kauniiden ja Rohkeiden kulta-aikana Suomeen kastettiin jokunen Brooke, **Stephanie** ja Ridge enemmän kuin muutoin. Tove Janssonin **Muumi**-hahmojen kuuluisuuden vuoksi Suomessa on yksi Muumi ja useampia **Myy**-nimisiä. Satulinjalla jatkavat **Lumikki** ja **Tuhkimo**. Harry Potterista tutuksi tulleet nimet **Hermione** ja **Sirius** on annettu usealle lapselle viime vuosikymmenen lopussa ja 2000-luvun alussa.

Ei nimi miestä pahenna?

KAKSI AMMATTINSA PUOLESTA NIMISTÖN KANSSA TYÖSKENTELEVÄÄ VASTAA NIMEÄ JA NIMENANTOA KOSKEVIIN KYSYMYKSIIN.

Mouhijärven kirkkoherra Lasse Hautala

1. Millainen on kristillisesti hyvä nimi?

Eiköhän meillä mieluiten kasteta tuttuja nimiä, jotka selkeästi ovat joko tytön tai pojan, ilman ulkomaan kirjaimia ja muutenkin suomalaiseen suuhun sopivia. Raamatullinen alkuperä olisi kiva. Ei kuitenkaan välttämättä Habakuk Abedneko tai Sefanja...

2. Mitä nimeä et suostuisi lapselle kastamaan?

Elovenaa, Riennaa ja Renne-Jooseppi Edgar Jannen-poikaa mietin, mutta kastoin.

Varmaankaan en kastaisi Husqvannaa, Shreckiä, @:aa tai Helkattia. Ehkä nekin, jos ne löytyisivät väestörekisterikeskuksen listoilta, ja vanhemmat perustelisivat hyvin.

3. Mitä voisit sanoa viime aikoina kastetuista nimistä?

Pikaisesti ajatellen on kolme suuntaa. Iso osa suosii vajaa sata vuotta sitten käytössä olleita nimiä: Juho, Iida, Sara. Toiset hakevat tavallisia ja tuttuja: Timo, Anna, Minna, Matti. Ja sitten ovat erikoisuuden tavoittelijat, jotka yhdistelevät eri nimistä omanlaisiaan: Sinita, Anreeta, Anneliina.

Täällä meilläpäin eivät televisio-ohjelmat vaikuta nimivalintoihin. Hermione ja Harry antavat odottaa itseään, samoin Britney. Huvittavaa on huomata myös 50- ja 60-lukujen muotiniemien puuttumisen. Ei näy missään Railia, Tarjaa, Markkua, Seijaa tai Pasia.

Suomen kielen lehtori, nimistön asiantuntija Jouko Koivisto

1. Millaisia ovat perinteiset suomalaiset nimet?

1835 tuli ensimmäinen täysin suomalaisista alkuperää oleva nimi, Onni. 1840-luvulla nimiksi tulivat esim. Mainio, Oiva, Hilja ja Suoma. 1850-luvulla lapsia kastettiin muun muassa nimillä Arvo, Eino, Saima ja Lempi.

Muoin nimiksi on ehdotettu esimerkiksi nimiä Mahla, Pallea, Kalma, Keula ja Talja, mutta niitä ei kuitenkaan hyväksytty.

Vanhaan nimityyliin kuuluu, että kasvien, mausteiden ja kukkien nimiä käytetään ihmisten niminä, joten niiden esiintyminen niminä nykypäivänä ei ole uusi juttu.

2. Millainen on suomen kielen kannalta hyvä nimi?

Nimen tulisi sopia suomalaiseen äännerakenteeseen ja taivutuksen tulisi olla suomen kielen mukainen. Olisi hyvä, jos nimestä tietäisi ilman erityistä kysymistä miten se taivutetaan ja lausutaan.

Vanhempien tulisi muistaa, että nimi ei ole vitsi. Se on ihmiselle tärkeä asia. Saattaa myös olla melko raskasta kantaa jotakin nimeä ensimmäisenä Suomessa.

3. Mitä voisi sanoa viime vuosien nimikehityksestä?

Nykyään kastetaan paljon puhekielen muunnoksia. Se on normaalia nimikehitystä, mutta vielä helposti kysytään oikeaa nimeä, jos ilmoittaa nimekseen Sampan tai Topin.

Muutamia suomalaisia uniikinimiä

N	M
Arizona	Aladdin
Cola	Antelias
Guinevere	Beowulf
Hemuli	Dionysos
Hitti	Dragon
Humala	Edam
Intti	Gaad
Jaffa	Herkku
Kalja	Herne
Keila	Huurre
Kisu	Irkki
Kuutamo	Juntti
Lakriima	Jönni
Letti	Kalu
Mangu	Keffe
Mie	Kiito
Mopsi	Kilu
Namu	Kiva
Nappe	Laxi
Nirvana	Levy
Norja	Lupaus
Orkkuli	Mango
Pampi	Marx
Peura	Massi
Pili	Naku
Potku	Nasse
Pupu	Nauris
Pähkinä	Neliö
Pörrö	Paljas
Relu	Peni
Rentukka	Posse
Risella	Pulla
Rusina	Rambo
Savotar	Silpo
Siili	Stalin
Taotao	Tappi
Terkka	Tarzan
Uusi	Volvo
Veri	Yrmy
Zulu	Zorro

Ei koulua vaan elämää varten

Makailin tallotussa kovassa lumessa, en niin kuin haavoitunut enkeli tai lumienkeli eteisessä, vaan niinkuin siipeen ammuttu sorsa. Jos lähtisin nopeasti, ehtisinkö vielä olla huomaamaton?

- Sattuiko?

- Ei kai, ei pahasti.

Oikeastaan minuun sattui vielä aika paljon, joten en saanut ääntäni mukavan kepeäksi. Pitäisikö lisätä joku latteus loppuun? Kesä kuivaa sen minkä kasteleekin? Talvi nostaa sen minkä kaataakin?

- Kannattaa varoa tuota yläporrasta, se on liukas.

- Joo niin.

Muut valuiivat ohitsemme ja kuuntelivat samalla keskusteluamme, mutta kenenkään ei enää tarvinnut pysähtyä nyt, kun tämä yksi oli tehnyt niin. Kukakohan se muuten oli? Nousin ja katsoin, mutta en muistanut nimeä. Tyttö näytti tehokkaalta, sellaiselta jonka oletetaan pysähtyvän, jos joku kaatuu ja joka myös tekee niin. Istuin ja pyyhin pikkukiviä lapasistani. Niitä taisi olla pari poskeenkin tarttuneina, inhottavaa.

- No, jutellaan tässä hetki ennen kuin lähdet eteenpäin, ettei ala huimata. Mutta älä istu kylmällä kivellä siinä, laita huivi alle.

Avuliaisuus muuttui pikkuhiljaa häikäilemättömydeksi, mutta nyt olisi ollut tylä paetakin. Kovin kummallista. Tiesin, että hänellä oli juttukavereita paljolti, vaikka kukaan ei olisikaan kaatunut joka päivä portaissa.

- Olet pärjännyt hienosti nyt kaikissa perusopintojen ja aineopintojen kursseissa.

- Niin kai, tai melkein kaikissa.

Taisin odottaa, että äänessä olisi ollut vähäsen ihailua, mutta tytön ääni kuulosti masentavan ruumiittomalta, aivan kelamaiselta. Vai saiko hänkin usein täysiä pisteitä? En muistanut.

- Dialektit? Ymmärrän, joskin harmi

sinänsä. Siinä kurssissa oli erittäin paljon potentiaalia.

- Ai mitä?

- Olen seurailut sinua jo jonkin aikaa. Sinussakin voisi olla aika hyvin potentiaalia. Joskus tosin, toivottavasti et loukkaannu, tuntuu melkein kuin valitsisit kursseja niiden helppouden mukaan. En ole nähnyt sinua seminaareissa enkä vierailevien opettajien luennoilla.

- Ai, luulin, ettei kukaan käy niillä.

Mihin helvettiin tämä keskustelu oli menossa? Tyttö näytti nyrpeältä.

- Ei sitten. Kai on parempi olla vähemmän kvantiteettia ja enemmän kvaliteettia. Seurassa siis.

- Sehän on varmaan ihan totta. Oikein mukavaa. Missä seurassa?

- Les amies et les frères et les sœurs du secret.

- Kas, sehän on ranskaa. Oletko lukenut da Vinci -koodin?

- Käännäkö?

Omahyvän ääni makeutti jo jokaista sanomaamme sanaa, mutta minusta tuntui, että vieras tyttö alkoi olla voitolla. Hänellä oli enemmän syytä olla tyytyväinen itseensä. Minä aloin kiinnostua.

- Ei tarvitse. Salaisuuden ystävät ja veljet ja siskot. Hyvin tyylikästä. Jokin salaseura siis?

- Todellakin. Ei siis mikään harastelijoiden kerho, jossa juodaan teetä Che Guevara -mukeista. Siksi minua

epäilyttääkin, oletko tosissani. Sinun on opittava ajattelemaan oikein.

- Okei. Eli ei mitään maalausjuttuja?

- Ei ei ei. Älä jaksaa pilaila. Fepsismi on ollut olemassa kauemmin kuin yhden ihmisen elämänsirkulaatio edes kestää. Tieto siitä liikkuu vain suullisesti, juuri näin, tähän tapaan.

- Fepsismi?

- Keskity hetkeksi. Sanopa, oletko koskaan miettinyt, onko valailla pää- ja sivulauseita? Tai vastaapa tähän. Jos lause alkaa pilkulla, miten äännät sen?

Nolotti. En ollut koskaan edes ajatellut.

- Nyt kun äkkiä kysyt...

- Etpä tiedä. Etkä ikinä sitä keksikään, vaikka miettisit joka päivä tästä eteenpäin. Mutta minä osaisin vastata molempiin.

- No miten sitten?

- Hah!

Nauru oli, vaikkakin ilkeää, kaunista ja suikentelevaista. Siitä kuului läpi kielen pamppaileva, elävä sydän.

- Entä miten liudennat u:n? tai p:n? Olet aina ajatellut vain i:tä, vai mitä?

Tuo nyt oli jo pelkkää ilkeyttä.

- Hyvä on sitten. Jos ottaisin enemmän opintoja ja pärjäisin yhä tosi hyvin, kertoisitko sitten minulle kaiken? Vai onko teillä jokin kirjasto, jonne voisien mennä?

- Miten sen nyt ottaa, tyttö vastasi mukeillen. Minusta tuntui kuin olisin yrittänyt kaivaa esillen jonkin alastekaverini kouluihastuksen nimeä. - Voin kyllä viedä sinut sopivien kirjojen äärelle ja etsiä sinulle parempia kursseja. Olet aika hyvää materiaalia ja voisit ehkä kehittyäkin. Mutta jos silti käy ilmi, että korvasi ovat tukossa etkä löydä tietoa omin avuin, niin sille ei voi mitään.

Fennicumin jyrävä hahmo tuntui seisovan takanani synkän vartiomiehen tehtävässä, ja sen hämärään vähitellen liukeneva varjo tuntui kylmältä allani. Värisytti. Ajattelin huppupäisiä miehiä, jotka rakennuksen sisällä astuisivat esiin kamiinoista ja koskettelisivat ovenkahvo-

Ei koulua vaan elämää varten

ja kylmillä sormillaan.

- Tarkoitatko koodinratkomista? Kuinka vanha tämä salaisuus ihan tarkalleen on?

- Mitä minä jo kerroin? Unohda ne lapsellisuudet. Kaikki kirjat ovat suomeksi, ja olet varmaan lukenutkin niistä jo pätkiä. Siinä se ongelma onkin

- lukenut. Olet nähnyt vain sen, minkä niiden kirjoittajakin. Tietääksesi enemmän sinun on mentävä kirjaimen sisälle, jokaisen yksitellen, nähtävä paperin läpi ja KUUNNELTAVA.

- Kuunneltava mitä?

Hyvä on, ei munkkeja, ei maalauksia. Silti minua värisytti vain enemmän. Se johtui tytön katseesta: hän katsoi minuun niin kuin olisi juuri sillä hetkellä katsellut minun lävitseni ja nähnyt takanani jotain, mikä ei äsken vielä ollut ollut siellä.

- Käännä ja katso, hän käski.

Ilta oli jo huputtanut kaikki ääriviivat pehmeiksi ja hämäräksi, ja Fennicum oli kasvanut sen suojissa suuremmaksi, aivan kuin noussut varpailleen katsellak-

seen meitä vielä korkeammalta. Sen ääriviivat liikahtelivat verkalleen, välillä melkein kuin vahingossa, mutta toisinaan näin tilten pingottuvan niin äärimilleen, että hiukan laastia rapisi niiden välistä maahan. Sen putoaminen kuulosti illan hiljaisuudessa askelilta, tai ehkä sitenkin hengitykseltä.

- Mitä minun on kuunneltava?

- Kieltä itseään, tyttö vastasi. Hänen äänensä kuulosti enemmän tuhansien äänten kuorolta kuin häneltä itseltään. - Etkö kuule, kuinka se puhuu sinulle?

HILMA SALONEN

Avoimet 16 - 02 ma - la

www.vihreähaltiatar.fi

La fée Verte

Vihreä Haltiatar

OLUITA, VISKEJÄ, ABSINTTEJA

Kauppakatu 13

Puh. 014 618 236

FOOD ALBUM VOL. II

FOOD ALBUM Vol. II ON EDELLEEN
KOVASSA ISKUSSA. TULE TESTAAMAAN
LAAJALTA LISTALTA OMA SUOSIKKISI.

P.S. VIIKONLOPPUISIN PÖYTÄVARAUKSET
NUMEROSTA (014) 615 564.

ROCK HOUR

JOKA PÄIVÄ KLO 22-23 **2€**
HANAOLUT 0,4 JA -SIIDERI 0,33

SOHWI INSIDE ON KANTISTEN KLUBI, JOKA TAKAA SINULLE RAHAN ARVOISIA ETUJA.
INSIDE ANTAA SINULLE MAHDOLLISUUDEN KUULUA SISÄPIIRIN, JOSSA VARMASTI TULET VIIHTYMÄÄN.
HUOM! NYKYISET INSIDE-KLUBIKORTIT OVAT VOIMASSA LOKAKUUN LOPPUUN SAAKKA JA
PYDÄMMEKIN KLUBILAISIA UUSIMAAN JÄSENYYTENSÄ. VAIN TUHAT ENSIMMÄISTÄ MAHTUU
MUKAAN.

LIITY MUKAAN TAI UUSI JÄSENYTESI
OSOITTEESSA INSIDE.SOHWI.FI

Sohwi
www.sohwi.fi